

Duurzaam sparen en beleggen in België

Actualisatie tot 2025 en nieuwe trends en inzichten

Deze studie kwam tot stand in samenwerking met FIDO, Universiteit Antwerpen en Forum Ethibel.

Forum Ethibel vzw

Sophie Brassinne de La Buisnière

Jérôme Voglaire

Alderik Scheirlinckx

Arno Van Audenhove

Nora Karmaoui

Julien Van den Broeck

Luc Van Liedekerke

Kenny Frederickx

ERSIS/2026/09
September 2026

Duurzaam sparen en beleggen in België

Actualisatie tot 2025 en nieuwe trends en inzichten

Inhoud

Voorwoord	4
Wat is ERSIS	6
Samenvatting	8
Deel I: Duurzaam sparen en beleggen in België	10
De Belgische spaarmarkt	11
Duurzaam sparen in België	11
Duurzaam sparen: Triodos Bank en vdk bank enige aanbieders	12
Duurzaam beleggen in België	16
De waarde van labels	25
Duurzaamheidsstrategieën	28
Impactbeleggen in kaart gebracht	31
Pensioensparen	33
Duurzaam privaat bankieren	38
Methodologie ERSIS Studie	44
Deel II: Inzicht in duurzame investeringen	50
2025: Het jaar van de vereenvoudiging en verduidelijking	51
Wereldwijde initiatieven	55
Duurzame financiering en betaalbare huisvesting	59
Begrippenlijst en afkortingen	68
Dankwoord	74
Deelnemers aan deze ERSIS-studie	75
Documentbeschrijving	76

Inhoudsopgave figuren

Figuur 1:	Evolutie van het duurzaam spaarvolume in België (1992-2025)	13
Figuur 2:	Marktaandeel op het vlak van duurzaam sparen in België (2025)	15
Figuur 3:	Evolutie van vermogen in duurzame beleggingsproducten voor retail investeerders in België (1992 -2025)	18
Figuur 4:	Ontwikkeling van duurzame retail activa per vermogensbeheerder sinds 2021	21
Figuur 5:	Overzicht marktaandeel van de respondenten, gebaseerd op belegd vermogen in duurzame beleggingsproducten op de Belgische MVI-markt (%) (2025)	22
Figuur 6:	Overzicht marktaandeel van de respondenten, gebaseerd op belegd vermogen in duurzame beleggingsproducten op de Belgische MVI-markt (%) – gesplitst tussen artikel 8 en artikel 9 geclassificeerd vermogen (2025)	23
Figuur 7:	Overzicht marktaandeel van de respondenten, gebaseerd op belegd vermogen in duurzame beleggingsproducten op de Belgische MVI-markt – gesplitst tussen gelabeld en niet-gelabeld vermogen (2025).	24
Figuur 8:	Duurzame producten van Belgische oorsprong of voornamelijk gericht op de Belgische markt (2025)	25
Figuur 9:	Aantal labels per fonds (2021-2025)	26
Figuur 10:	Aantal beleggingsfondsen per label (2021-2025)	27
Figuur 11:	Gebruikte duurzaamheidsstrategieën in producten die verkocht worden op de Belgische markt (2025)	28
Figuur 12:	Evolutie vermogen duurzaam pensioensparen in België (2020–2025)	34
Figuur 13:	Verdeling van de pensioenspaarmarkt naar beheerd vermogen door de respondenten van deze studie (2025)	36
Figuur 14:	Duurzame retail beleggingen via private bankierdiensten in België (2015-2025).	39
Figuur 15:	Overzicht marktaandeel van lokale aanbieders van duurzame private bankingdiensten op de Belgische markt (%) (2025)	40
Figuur 16:	Marktaandeel van lokale aanbieders van duurzame private bankingdiensten op de Belgische markt verdeeld volgens SFDR Art. 8 en SFDR Art.9 classificatie (2025)	41
Figuur 17:	Overzicht marktaandeel van lokale aanbieders van duurzame private bankingdiensten op de Belgische markt volgens al dan niet dragen van een duurzaamheidslabel (%) (2025)	42
Figuur 18:	Verdeling van duurzaam vermogen private banken volgens mandaat in België (2025)	42

Inhoudsopgave tabellen

Tabel 1:	Verskil per artikel tussen 2024 en 2025 voor retail investeerders	20
Tabel 2:	Indeling duurzaam gehalte van het Belgisch pensioensparen volgens type pensioenspaarproduct (2025)	34
Tabel 3:	Indeling volgens SFDR-classificatie en al-dan-niet dragen van een duurzaamheidslabel (2025)	36
Tabel 4:	Zeven strategieën in duurzaam beleggen	45
Tabel 5:	Aantal producten per respondent gesplitst volgens SFDR classificatie (2025)	75

Voorwoord

Duurzaamheid wordt erg uitgedaagd, in de eerste plaats op maatschappelijk vlak.

Op het moment dat ik dit voorwoord schrijf wordt er in verschillende delen van Europa gestreden tegen extreme hitte en bosbranden. De gevolgen van **klimaatverandering** zien we niet enkel meer in landen die ver van ons bed zijn, maar duiken op in onze achtertuin en vakantiebestemming. Toch is het tempo waarop we maatregelen nemen eerder ‘kabbelend’ te noemen met nadruk op een heel geleidelijke transitie. Natuurlijk hebben we fossiele brandstoffen nog een hele tijd nodig, zowel in productieprocessen als in bijvoorbeeld de farmaceutische sector. Maar er zijn domeinen waar we veel sneller kunnen schakelen en die bovendien een positief effect hebben op onze gezondheid. Toch lukt het voorlopig niet om sneller kansen te grijpen.

Roken en tabak. Nog een topic dat van bij de start aandacht kreeg bij duurzame financiële producten. Gingen we sinds de jaren '80 van de vorige eeuw van stoere cowboys en bouwvakkers die in reclame roken promootten bij jonge mannen, naar meer bewustzijn voor de schadelijke effecten op de gezondheid, dan zien we ook hier een tegenbeweging. Deze keer zijn het opvallend vaak hippe vrouwelijke pop- en filmsterren en influencers die jonge meisjes aangeven dat sigaretten ‘cool’ zijn. De rookindustrie heeft blijkbaar via *vapen* de interesse warm kunnen houden, zodat nu opnieuw kan worden overgestapt van *vapen* naar het roken van tabakswaren.

Idem **arbeids- en mensenrechten**. Nieuwe grote internationale akkoorden hierover moeten we niet snel verwachten, eerder wat ‘gerommel in de marge’. Is de strijd voor arbeidsrechten in andere continenten (via de supply chain) broodnodig en actueel, dan ligt de focus bij ons op de zoveelste maatregel of staking zonder duidelijk doel of toegevoegde waarde. Je moet in België maar de trein nemen als pendelaar... En mensenrechten worden zo erg geïndividualiseerd dat de kaders uitgehold worden door gebrek aan een brede, stevige visie.

Moeten deze tendensen ons pessimistisch maken? In geen geval, het is eerder een teken dat er werk aan de winkel is en er ruimte is om creatief en innovatief te denken.

Waar dit gebeurt levert het ook vooruitgang op. Kijken we in deze ERSIS-studie naar duurzaam sparen (zie deel 1, blz. 11), dan zien we dat de twee spelers die **duurzame spaarproducten** aanbieden, Triodos Bank en vdk bank, erop vooruit gaan. Vdk bank herclassificeerde – in afstemming met hun duurzaamheidsbeleid - zelfs een aantal niet duurzame spaarproducten waardoor het duurzaam aanbod toenam. Het volume duurzame spaargelden van vdk bank steeg op een jaar tijd van 0,9 miljard euro in 2024 naar 3,9 miljard euro eind 2025. Bovendien betreft het producten die de markt uitdagen qua rendement en met een commerciële aanpak die aandacht heeft voor fysieke nabijheid van de klant, digitaal geletterd of niet.

Bij **duurzaam beleggen** zien we dat we enerzijds extra spelers hebben kunnen aantrekken voor deze studie, maar dat anderen afhaken. Sommigen vinden het aangeven van een duurzaam aanbod minder commercieel interessant, andere wachten tot er opnieuw meer duidelijkheid is over de Europese regelgeving, meer bepaald SFDR (zie deel 2, blz. 51). Bij de spelers die zowel in 2024 als in 2025 deelnamen zien we echter een toename van de duurzame activa met 6%.

We stellen vast dat de financiële spelers erg divers reageren op de huidige maatschappelijke tendensen, en verschillende keuzes maken. Een speler als KBC heeft op dit moment – midden 2026 – zelf geen aanbod meer voor retail (particulieren) wat betreft gelabelde producten die een minimum aan duurzaamheid garanderen en onafhankelijk afgetoetst zijn. Er blijven dus enkel zelfverklaarde duurzame producten over. Anderen versoepelen duurzaamheidscriteria met het oog op de zogenaamde ‘Europese weerbaarheid’: investeren in de eigen economie gaat voor op duurzaamheid. Een nobel doel, al zien we nog steeds een overwicht van Amerikaanse posities en AUM in dezelfde financiële producten. Verzekeraars blijken meer standvastig als het aankomt op duurzaamheid. Zij zien immers beide kanten van het verhaal: enerzijds de investeringen die ze doen, anderzijds de schade die ze moeten uitbetalen bij ontbreken van een duurzame aanpak.

Tot slot zien we dat enkele duurzame thema’s de laatste tijd meer ruimte krijgen. Enerzijds zijn er de **investeringen in natuur en biodiversiteit**. Stilaan groeit het bewustzijn dat meer private investeringen in natuur nodig zijn, gezien overheden niet over de nodige budgetten beschikken, en giften geen stabiel volume geven om op lange termijn resultaten te boeken. Er wordt gezocht naar innovatieve oplossingen, waarbij Europa hopelijk tegen eind 2026 met degelijke kaders kan uitpakken. Dit zal dus zeker aan bod komen in onze volgende studies.

‘Affordable housing’ is een ander thema waarbij publieke investeringen tekort schieten en gezocht wordt naar innovatieve private investeringen. **Betaalbare huisvesting** is een populair gespreksonderwerp bij de middenklasse, maar is vooral een thema dat impact heeft op de kwetsbare delen van de bevolking. Wat daar de mogelijkheden zijn, leest u in deel twee van deze studie (deel 2, blz. 59).

Duurzaamheid is een thema dat deels op maatschappelijke golven drijft en cultureel gebonden is (kijk maar naar de aanpak in de VS versus Europa versus Azië), dus is het ook niet verwonderlijk dat we vandaag een eerder verwarrend beeld zien. In *sustainable finance* zien we echter geen algemene achteruitgang, maar eerder een **diversiteit aan keuzes**: soms ten goede met voldoende oog voor overkoepelende, toekomstgerichte normen en kaders, soms met een verwatering en afvlakking als resultaat. Extra inspanningen, credibiliteit en innovatie kunnen op termijn het status quo weer omzetten in een nieuwe dynamiek.

Net zoals de evolutie de laatste 30 jaar gelopen is, met ups en downs.

Kenny Frederickx
Directeur Forum Ethibel

Wat is ERSIS

De ‘Ethibel’s Research on Sustainable Investments and Savings’ of *ERSIS*-studie is een overzicht van de ontwikkelingen op de Belgische financiële markt inzake duurzaamheid. Het wordt jaarlijks opgevolgd en gepubliceerd door Forum Ethibel, een Belgische vzw actief in duurzame financiën. De studie bestaat uit twee delen.

Deel I focust op de analyse van gegevens van vermogensbeheerders met betrekking tot hun aanbod aan duurzame spaar- en beleggingsproducten. De minimumvereisten om in deze studie in aanmerking te komen zijn: het product hanteert ESG integratie, past een exclusiebeleid toe en wordt geclassificeerd als artikel 8- of 9-product volgens de SFDR regelgeving.¹ Op die basis bespreekt de studie aanvullende duurzaamheidskarakteristieken zoals het gebruik van strategieën of labels. Deel II bespreekt specifieke topics rond het thema ‘duurzaam beleggen’, los van de cijfers in deel I. Deze artikels zijn ook apart terug te vinden op forumethibel.org.

Deze studie is bedoeld voor professionelen en particuliere beleggers die meer inzicht willen krijgen in duurzaam beleggen. Technische termen worden aan de hand van een begrippenlijst uitgeklaard voor het minder geïnformeerde publiek. Forum Ethibel vindt het belangrijk om de duurzame markt te schetsen en zo het breder publiek te informeren over hoe duurzame financiën werkt waarbij we zowel de positieve initiatieven aan het licht te brengen als de valkuilen identificeren en begrijpen. Ten slotte lichten we ook *best practices* toe. Zo stimuleren we de markt deze over te nemen, en maken we onze ambitie waar om een versnelde duurzame transitie vorm te geven.

¹ Meer uitleg over wat dit precies betekent vind je in het stuk ‘Wat betekent duurzaam beleggen in deze analyse’.

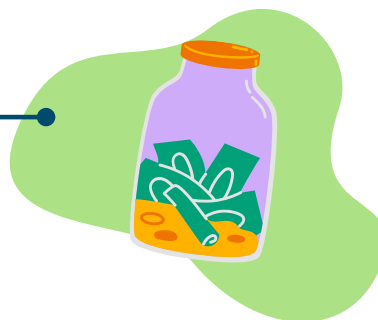
Hoogtepunten van Duurzame financiën in België

Duurzaamheid neemt een belangrijke plaats in binnen de financiële wereld en ontwikkelt zich dankzij de inbreng van alle belanghebbenden: beleggers, vermogensbeheerders en overheden.

Duurzaam sparen

Duurzame spaartegoeden zijn goed voor **€5,7 miljard** in 2025. Een stijging van 113% ten opzichte van 2024. Dit vertegenwoordigt echter steeds minder dan 2% van het totaal spaargeld in België.

cf. p.11

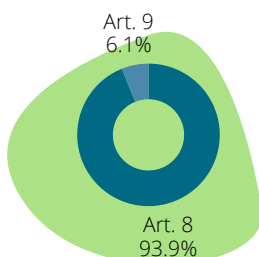

€ 140
MILJARD

Duurzaam investeren

Het totaal volume in onze studie is 140 miljard. Als men enkel kijkt naar de fondsenbeheerders die zowel in 2024 als in 2025 meededen, stegen de duurzame activa met **6%**.

cf. p.16

SFDR Classificatie

Het aandeel van producten die onder artikel 9 vallen, blijft dalen.

cf. p.19

Impact Beleggen

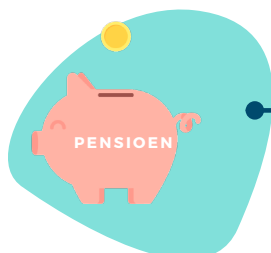
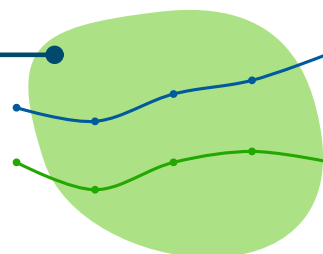
Dit jaar telt de ERSIS-studie **26 impactfondsen**, in totaal € 3 miljard. Dit vertegenwoordigd **0,5%** van het volume in onze studie.

cf. p.31

Privaat Bankieren

Voor spelers die zowel in 2024 als 2025 meededen, zien we dat het duurzaam belegde beheerd vermogen **stabiel** blijft. Wat in contrast staat met de algemene groei van de sector.

cf. p.38

Pensioensparen

Minstens **29%** van het vermogen belegd in derde pijler pensioenfondsen in België is duurzaam.

cf. p.33

Referenties

(c) ERSIS - Forum Ethibel (2026)

Samenvatting

De 'Ethibel's Research on Sustainable Investments and Savings' of ERSIS-studie geeft een overzicht van de ontwikkelingen op de Belgische financiële markt inzake duurzaamheid. Het wordt jaarlijks opgevolgd en gepubliceerd door Forum Ethibel, een Belgische vzw actief in duurzame financiën. De studie bestaat uit twee delen.

Deel I

Deel I focust op de analyse van gegevens van vermogensbeheerders met betrekking tot hun aanbod aan duurzame spaar- en beleggingsproducten. De minimumvereisten om in deze studie in aanmerking te komen zijn de volgende: het product hanteert ESG integratie, past een exclusiebeleid toe en wordt geclassificeerd als artikel 8- of 9-product volgens de SFDR regelgeving².

De enige spelers die spaarproducten met een duurzaam karakter aanbieden in België zijn vdk bank en Triodos Bank. Het volume is in 2025 is gestegen met 113% in vergelijking met het jaar ervoor door de verviervoudiging van de volumes van vdk. Hierdoor wordt vdk bank de bank met het grootste volume duurzame spaargelden in België. Ondanks die stijging zien we dat duurzaam sparen in België nog steeds minder dan 2 procent van het totale spaargeld vertegenwoordigd.

Wat betreft duurzame investeringen zien we een stijging in volumes aangeboden door de fondsenbeheerders die zowel dit jaar als vorig jaar deelnamen. Die stijging (6%) is echter minder fel dan de stijging van de totale markt (9%). Het aandeel SFDR artikel 9-vermogen daalt in verhouding met 2024. In 2025 is 93,9% van onze steekproef duurzame fondsen (in termen van vermogen) artikel 8-geclassificeerd (tegen 93,4% in 2024).

Wat betreft marktaandeel is de top 3 met het grootste volume belegd met een minimum duurzaam karakter op de Belgische markt in onze steekproef: Bank Delen/CADELAM, Candriam en Belfius AM. Als men enkel kijkt naar artikel 9-producten verschuift deze top 3 naar: Candriam, DPAM en Nordea IF. Als men echter enkel kijkt naar gelabeld volume krijgen we: Candriam, AG Insurance en DPAM.

Een manier om externe garanties te krijgen op het duurzaamheidskarakter van een product is om een label aan te vragen. In onze steekproef daalt het aantal fondsen met een label licht in 2025. Ook dit jaar blijven het Belgisch Towards Sustainability label en het Franse Label ISR de twee populairste labels in België. Het Towards Sustainability label kende echter een afname van 5%. Het Franse staatslabel ISR is gestabiliseerd na een sterke daling in 2024.

Onze analyse neemt ook een kijkje naar de verschillende duurzaamheidsstrategieën die toegepast worden. We zien dat naast de minimumvoorwaarden van deze studie (ESG integratie en exclusies), 90% van de producten een screening op basis van normen hanteert. De minst gebruikte strategie blijft de impactstrategie.

De ERSIS-studie zoomt eveneens in op pensioensparen en privaat bankieren. Als men kijkt naar de spelers die vorig jaar ook meededen in onze studie, stijgt het volume aan pensioensparen in 2025 met 9%. Als men dezelfde oefening doet voor privaat bankieren, neemt het volume licht af terwijl het niet duurzame volume toeneemt. Bij zowel pensioensparen als privaat bankieren gaat het bijna uitsluitend om artikel 8 gelabelde volume.

² Deze vereiste geldt enkel voor producten die onder de SFDR-regelgeving vallen.

Deel II

Deel II bespreekt specifieke topics rond het thema 'duurzaam beleggen', los van de cijfers in deel I. ERSIS behandelt dit jaar opnieuw trends in de Europese regelgeving en enkele voorbeelden van internationale ontwikkelingen. Bovendien komt de rol van duurzame financiering in het garanderen van betaalbare huisvesting aan bod.

Duurzame financiering en duurzaamheidsrapportage evolueren continu. Deel II focust op ontwikkelingen met betrekking tot regelgeving op financieel productniveau en voor het gebruik van ESG-ratings. Ten eerste lichten we de meest opvallende aanpassingen in het door de Europese Commissie gepubliceerde voorstel tot herziening van de *Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)* toe. Bovendien gaat het over de herziening van de wetgeving voor bedrijfspensioenvoorzieningen (IORP II). De duurzaamheidsambities werden hier beduidend opgeschroefd. Voor 2500 miljard euro aan Europese pensioenactiva zou een dubbele materialiteitsbenadering verplicht worden. Ten slotte werd in 2025 voor het eerst wetgeving i.v.m. de kwaliteit van ESG-ratings van kracht. Aanbieders van ratings moeten voortaan aan verschillende voorwaarden voldoen om de integriteit van ESG-beoordelingen te waarborgen.

Verder schetsen we een kort overzicht van evoluties buiten Europa. Enkele voorbeelden zijn de rapportageverplichtingen in China, Australië en de Filipijnen. Tenslotte lijkt het dat de Verenigde Staten op het eerste gezicht verder een achterstand opbouwen. De realiteit is genuanceerder. Amerikaanse bedrijven communiceren minder expliciet, maar in de praktijk beschouwen ze duurzaamheid vaak als een reëel bedrijfsrisico, en passen ze hun strategie aan. Het overzicht in ERSIS is uiteraard slechts het topje van de ijsberg – er wordt daarom verwezen naar enkele bronnen die een vollediger beeld schetsen van evoluties wereldwijd.

In het laatste stuk van deel II gaan we dieper in op een essentiële voorwaarde van duurzame ontwikkeling: betaalbare huisvesting. We onderzoeken hoe duurzame financiering particuliere en institutionele investeringen kan mobiliseren om deze doelstelling te bereiken. Bovendien benadrukken we het belang van sterke financieringsvoorwaarden, en van sociale indicatoren die toelaten een verbetering van de levensstandaard bij kwetsbare bevolkingsgroepen objectief te meten. Forum Ethibel ging ten slotte in gesprek met twee sociale vastgoedbeheerders met een vergelijkbaar model. Inclusio, een gereguleerde vastgoedvennootschap (GVV) genoteerd op Euronext, legt uit hoe het vastgoedinvesteringen met een sociale missie steeds kan blijven combineren dankzij een grote operationele flexibiliteit en een voordelig fiscaal regime. Fair Ground, een vastgoedcoöperatie met een sociaal doel, illustreert hoe haar transformatieve aanpak erop gericht is een deel van het vastgoedbestand duurzaam aan de speculatieve markt te onttrekken. Beiden geven echter aan dat de financiering van een sociale aanpak op uitdagingen zoals stijgende rentevoeten en bouwkosten blijft stoten.

Deel I:

Duurzaam sparen en beleggen in België

Duurzaam sparen in België

- *Ondanks een toename van 113% in één jaar, bedragen de duurzame spaargelden in 2025 nog steeds slechts 1,56% van het totale Belgische spaarbedrag.*
- *In 2025 blijkt dat duurzame maandelijkse spaarders niet moeten inboeten op rendement. Voor klassieke duurzame spaarrekeningen (zonder voorwaarden) zijn de rentes vergelijkbaar met de klassieke niet-duurzame spaarrekeningen.*
- *Vdk bank stak in 2025 Triodos Bank voorbij zowel in aantal producten als in volume duurzame spaargelden. Het volume duurzame spaargelden bij Triodos Bank steeg licht tegenover 2024.*

De Belgische spaarmarkt

De spaargelden van de Belgische huishoudens hebben in 2025 recordhoogtes bereikt. Volgens gegevens van de NBB beliepen de gereguleerde spaardeposito's aan het eind van 2025 in het totaal 302,6 miljard euro, een nieuw record na de 301 miljard euro van november 2022, en aanzienlijk meer dan de 274 miljard euro die in 2024 werd opgetekend.

Deze stijging is vooral te verklaren door een context van aanhoudende economische onzekerheid (over onder meer de werkgelegenheid, de koopkracht en de toekomst van de pensioenen), waardoor huishoudens de voorkeur geven aan liquide beleggingen zonder kapitaalrisico. Daarnaast is er het gunstige fiscale kader van de Belgische gereguleerde spaarrekeningen, waarop de rente tot 1 020 euro per persoon per jaar is vrijgesteld van roerende voorheffing.³

De ontwikkelingen in 2025 moeten in hun context van de periode na 2023 worden gezien. De lancering van de 'Van Peteghem-staatsbon' in 2023 had tijdelijk bijna 22 miljard euro aan spaargelden naar dit fiscaal voordelige product getrokken, met een aanzienlijke daling tot gevolg. Sindsdien is de trend gekeerd: de deposito's bij de vier grote banken (BNP Paribas Fortis, Belfius, ING en KBC) stegen in 2025 met gemiddeld 10%, met bijzonder uitgesproken stijgingen bij Belfius (+13%, tot 49,6 miljard) en KBC (+13%, tot 57,8 miljard).⁴

De vooruitzichten van het Federaal Planbureau nuanceren die bedragen evenwel: verwacht wordt dat de spaarquote van de Belgische huishoudens de komende jaren geleidelijk zal stabiliseren, na een daling van 13% in 2024 naar 12% in 2025 van het beschikbare inkomen, naarmate de consumptie weer aantrekt.⁵

³ *Près de 302 milliards d'euros sur les comptes d'épargne belges, un nouveau record: "Cela reflète la prudence de l'épargnant belge" - RTBF Actus*

⁴ *Après la chute de 2023, l'épargne repart à la hausse en Belgique - RTL Info*

⁵ https://www.plan.be/sites/default/files/documents/FOR_MIDTERM_2530_13161_NL.pdf

Naast bovenstaande verklaringen is het hoge bedrag van meer dan 300 miljard euro tevens een indicatie van het welvarende niveau van een groot deel van de bevolking. In vergelijking met onze buurlanden hebben Belgen een hoog gemiddeld spaarvermogen⁶. Het is dus belangrijk om op te volgen of het deel van de bevolking met spaarreserves al dan niet kiest om die duurzaam te 'parkeren'.

Duurzaam sparen: Triodos Bank en vdk bank enige aanbieders

Een analyse van de duurzame spaargelden in België leert ons dat ondanks nieuwe initiatieven het aandeel duurzame gelden eerder beperkt blijft. Vdk bank herclassificeerde in 2025 al zijn tot dan toe niet duurzaam beschouwde spaarproducten als duurzaam op basis van een nieuwe methodologie.

Hierdoor wordt vdk bank de grootste aanbieder van duurzame spaarproducten in België, zowel in termen van aantal producten als in termen van volume spaargelden.

Verbreding aanbod

Spaargelden vormen een belangrijk onderdeel van het Belgische vermogen, maar veel mensen hebben slechts een beperkt inzicht in hoe dit geld wordt gebruikt. Vergeleken met fondsen of individuele beleggingen, is de inspanning voor de spaarder om zijn of haar geld te beheren en op te volgen beperkt. Tegelijk stelt de klant zich weinig vragen over dit product en ontbreekt vaak een kritische blik. Daarom spant Forum Ethibel zich in om het bewustzijn over de duurzaamheid van spaarrekeningen te vergroten.

De huidige aanbieders van duurzame spaarrekeningen in België zijn **vdk bank** en **Triodos Bank**. Deze rekeningen voldoen aan de criteria van ons duurzaam-sparen-onderzoek.

Triodos Bank investeert steeds volgens de Triodos Minimum Normen. Die standaard omvat (onder meer) uitsluitingscriteria voor risicovolle producten zoals wapens, fossiele brandstoffen en tabak, en normen op vlak van mensenrechten, dierenrechten en goed bestuur.

In 2025 herclassificeerde vdk bank al zijn tot dan toe niet duurzaam beschouwde spaarproducten als duurzaam⁷. Hierdoor hebben vdk bank klanten met interesse in duurzaam sparen twee extra spaarrekeningen en twee extra termijnrekeningen om uit te kiezen. Daarnaast heeft vdk bank ook twee andere spaarproducten in haar gamma: een kasbon en een depositocertificaat.

⁶ BE: 39 411,36 euro/ capita in 2026; NL: 37 729,94 euro/ capita in 2026; FR: 28 560,63 euro/ capita in 2026; DE: 36 194,11 euro/ capita in 2026; IE: 32 721,20 euro/ capita in 2026; <https://data.ecb.europa.eu/key-figures/money-credit-and-banking/bank-balance-sheets/deposits?t>

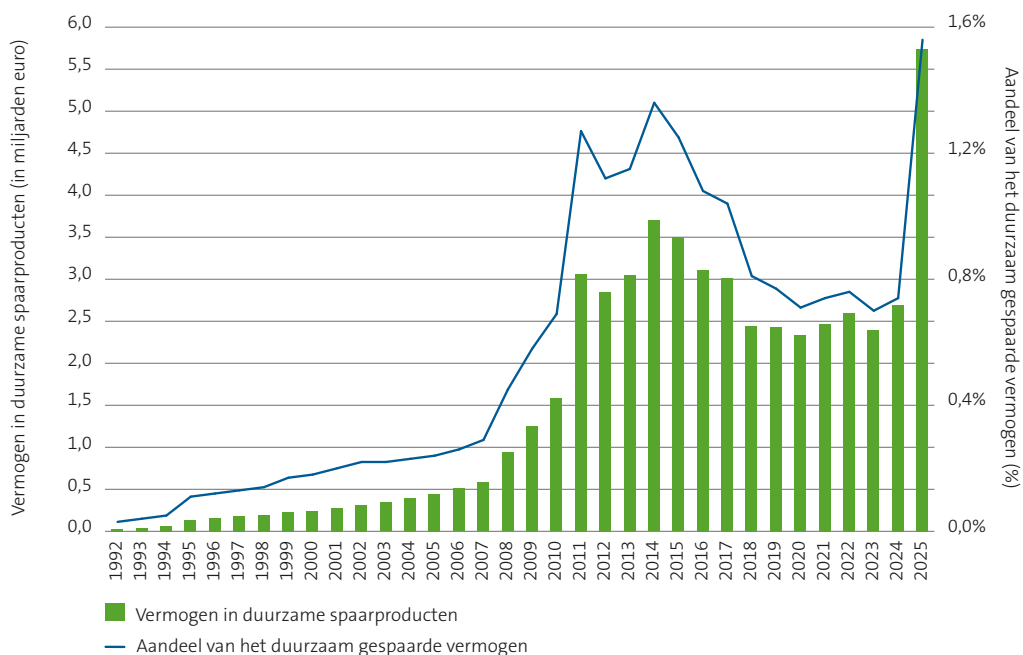
⁷ Zo vallen de twee spaarrekeningen en twee termijnrekeningen die voor 2025 niet als duurzaam werden geëfficiëerd door vdk vanaf 2025 onder de vdk bankcode. Hierdoor voldoen ze aan dezelfde standaarden als de andere duurzame spaarproducten van vdk.

De duurzame rekeningen van vdk bank voorzien in de herbelegging van hun gemiddelde integrale spaarinlage op een transparante en sociaal-ethische manier. Vdk bank herbelegt in professionele kredieten, woningkredieten en obligaties.

De spaarproducten van zowel Triodos Bank als vdk bank dragen het Towards Sustainability-label. Producten die dit label ontvangen, moeten voldoen aan minimumcriteria op het gebied van milieu, sociale verantwoordelijkheid en governance (ESG).

Het volume aan **duurzame spaargelden in 2025** bedroeg in België **5,7 miljard euro**. Dat is een **stijging van 113%** vergeleken met de 2,7 miljard euro in 2024. Hierin speelt de herclassificatie van vdk bank-spaarrekeningen de grootste rol. Het volume duurzame spaargelden van vdk bank is gestegen van 0,9 miljard euro in 2024 naar 3,9 miljard euro in 2025.

Figuur 1: Evolutie van het duurzaam spaarvolume in België (1992-2025)

Bron: Berekening van Forum Ethibel, op basis van gegevens verstrekt door de Nationale Bank van België en de deelnemende financiële instellingen (in alfabetische volgorde): Triodos Bank en vdk bank.

Wat betekent 'duurzaam sparen' in deze analyse?

Het **totale spaarbedrag** omvat – naast **gereguleerde spaarrekeningen** – ook **niet-gereguleerde spaarrekeningen, termijnrekeningen** en **kasbonnen**. Die samen vormen de basis van onze analyse.

Een duurzame spaarrekening volgens deze studie onderscheidt zich van een gewone spaarrekening op twee vlakken. Allereerst gebruikt de bank dat spaargeld om krediet te verstrekken **onder andere aan bedrijven die mikken op een positieve impact te hebben**. Denk hierbij aan bedrijven actief in de hernieuwbare energiesector of in de solidaire economie. Ten tweede hanteert de bank **uitsluitingscriteria**: met het spaargeld in kwestie worden geen kredieten verleend aan industrieën met een negatieve impact noch aan activiteiten in controversiële domeinen. De bank definieert dergelijke activiteiten op basis van een eigen duurzaamheidsbeleid. Gangbare voorbeelden zijn de uitsluiting van wapenproducenten of bedrijven actief in steenkoolontginning of in de nucleaire sector⁸.

De spaarproducten die in deze studie in aanmerking komen zijn ofwel gecertificeerd door een onafhankelijke partij op het vlak van duurzaamheidsaanpak, ofwel uitgegeven door banken waarvoor de ESG- en uitsluitingscriteria voor hun volledige balans gelden.

Duurzaam sparen, minder rente?

Het verschil in rente tussen duurzaam sparen en klassiek sparen wordt kleiner. Met betrekking tot de spaarrekeningen met voorwaarden bood de Ritme-rekening⁹ van vdk bank in 2025 een totaalrendement tussen 2,80% en 2,85% aan, waarmee die zich op hetzelfde niveau bevindt als de meest concurrentiële voorwaardelijke spaarrekeningen op de markt. Daarentegen blijven de rentes op klassieke duurzame spaarrekeningen (zonder stortingsvoorwaarden) op een bescheiden niveau: Triodos Bank biedt tussen 0,50% en 1,20% aan¹⁰. Vdk bank biedt 0,6% rente op zijn klassieke duurzame spaarrekeningen en 1,3% rente voor personen onder de 30 jaar. Bovenstaande rentes op duurzame spaarrekeningen zijn vergelijkbaar met klassieke niet duurzame spaarrekeningen, al zijn er uitschieters die significant meer rente bieden (een rendement tot 1,9%)¹¹.

⁸ <https://www.forumethibel.org/nl/investeren-in-duurzaamheid/wat-is-duurzaam-investeren>

⁹ Voorwaarden: een maximum van 500 euro aan maandelijkse stortingen.

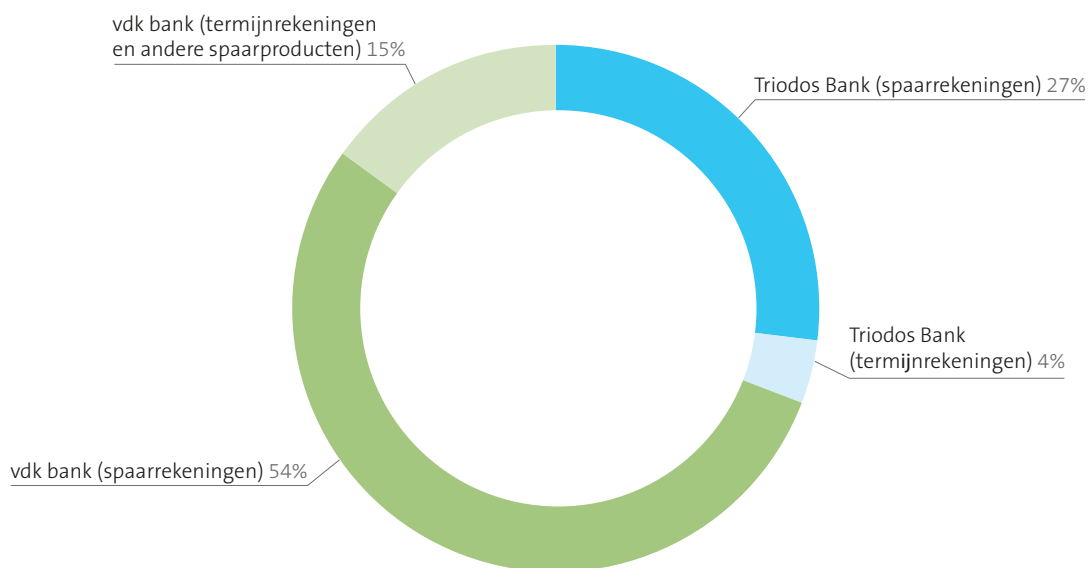
¹⁰ De hoogte van de rente is afhankelijk van het profiel van de Impact Savings-rekening en was op dit niveau in 2025.

¹¹ Voor bovenstaande vergelijking werden basisrente en getrouwheidspremies samengenomen. Een uitsplitsing is beschikbaar op de websites van de banken in kwestie. De cijfers dateren van 2025.

Marktaandeel: tandem van twee spelers

Vdk bank neemt in 2025 het **grootste aandeel** duurzame spaargelden voor haar rekening, namelijk 68%. Dit is een stijging met 34 procentpunten (van 34% naar 68%) t.o.v. vorig jaar. **Triodos Bank** vertegenwoordigt in 2025 32% van het marktaandeel. Spaargelden bij Triodos Bank groeiden met 2%.

Figuur 2: Marktaandeel op het vlak van duurzaam sparen in België (2025)

Bron: Berekening van Forum Ethibel, op basis van gegevens verstrekt door de deelnemende financiële instellingen (in alfabetische volgorde): Triodos Bank en vdk bank.

Hoewel het volume van duurzame spaargelden toeneemt, betreft dit nog steeds een klein deel van het totale volume spaargelden. Wat aangeeft dat enkel een erg klein deel van de bevolking bewust de keuze maakt om over te schakelen naar een spaarrekening met duurzame maatschappelijke impact.

Achtergrondinformatie

Ben je niet helemaal mee met de concepten die in dit stuk werden aangehaald? Neem dan een kijkje op de begrippenlijst (p. 68) waar je verschillende definities en achtergrondinformatie vindt rond sparen en spaarrekeningen in België. Wil je meer weten over de methodologie van deze analyse? Zie p. 44 voor context en beperkingen van de studie.

Duurzaam beleggen in België

- Voor de fondsenbeheerders die zowel dit jaar als vorig jaar deelnamen, stijgen de duurzame activa met 6%, wat 3 procentpunten lager is dan de stijging van het totale belegde vermogen in ICB's (9%).¹²
- Het aandeel artikel 9-beheerd vermogen daalt in 2025.
- Bij fondsenbeheerders die de laatste 5 jaar systematisch deelnamen aan deze studie, zien we sterk verschillende evoluties.
- Delen Private Bank/ CADELAM, Candriam en Belfius AM nemen samen 61% van de taart voor hun rekening.
- Candriam neemt een voorsprong in artikel 9-belegd vermogen. Daarnaast tonen enkele andere fondsenbeheerders, zoals DPAM, Nordea Investment Funds, Triodos Investment Management en Funds for Good eveneens een sterke voorkeur voor artikel 9-beheerd vermogen.
- Candriam vertegenwoordigt het grootste deel van het gelabelde vermogen.

In dit stuk analyseren we verschillende beleggingscategorieën en hoe ze duurzaamheidscriteria hanteren. De analyse betreft zowel retail als institutionele investeerders. We gaan dieper in op beleggingsproducten in het algemeen, pensioenspaarproducten en vermogen beheerd door private banken. Voor al deze beleggingsproducten hanteert deze studie dezelfde definitie van duurzaamheid.

Wat betekent ‘duurzaam beleggen’ in deze analyse?

Duurzame beleggingen houden niet alleen rekening met het financiële aspect van een investering. Door middel van extra-financiële criteria is het mogelijk te beoordelen hoe bedrijven, landen en publieke instellingen scoren op het vlak van milieu (Environment), sociaal beleid (Social) en goed bestuur (Governance) - ofwel ESG. Het gebruiken van ESG-indicatoren wordt beschouwd als een absoluut minimum voor duurzaam beleggen.

Daarnaast verwachten we dat via **uitsluiting** ongewenste activiteiten worden geweerd met uitsluitingscriteria die verder gaan dan de wettelijk verplichte exclusie van controversiële wapens, zoals bijvoorbeeld de Wet Mahoux in België.¹³

De meeste beleggingsproducten in België vallen onder de Europese **Sustainable Finance Disclosure Regulation** (SFDR). Deze regelgeving heeft betrekking op de transparantie van financiële producten. De prospectus van deze producten moet vermelden in welke mate de productbeheerder duurzaamheid in rekening brengt in het beleggingsbeleid. Producten worden in drie categorieën geclassificeerd:

- **Artikel 6:** Het product rapporteert geen duurzame ambities.
- **Artikel 8:** Het product rapporteert onder meer over het promoten van ecologische en/of sociale kenmerken en beleggingen in ondernemingen die praktijken op het gebied van goed bestuur volgen.
- **Artikel 9:** Het product rapporteert over duurzame beleggingen waar een duidelijke impactdoelstelling aan is gekoppeld.

Om in aanmerking te komen voor onze studie moet het product geclassificeerd worden als artikel 8 of 9.

Naast de analyse van beleggingsproducten volgens deze minimumvereisten (het ‘minimaal duurzaam karakter’), gaan we dieper in op verschillende manieren waarop een extra bijdrage wordt geleverd. Dit kan bijvoorbeeld door bijkomende strategieën, labels of transparantiecriteriën toe te voegen aan de fondsen.

¹² <https://www.beama.be/wp-content/uploads/2026/06/BEAMA-JV-2025-NL-FINAL-2.pdf>

¹³ *De Wet Mahoux verbiedt het financieren van de productie, het gebruik en het bezit van anti-persoonsmijnen, submunitie en verarmd uranium. Deze wapens berokkenen buitenproportioneel veel schade. Ook na het beëindigen van een conflict kunnen ze nog steeds schade veroorzaken en maken ze geen onderscheid tussen strijdkrachten en burgers. Daarom zijn ze verboden door het internationaal humanitair recht.*

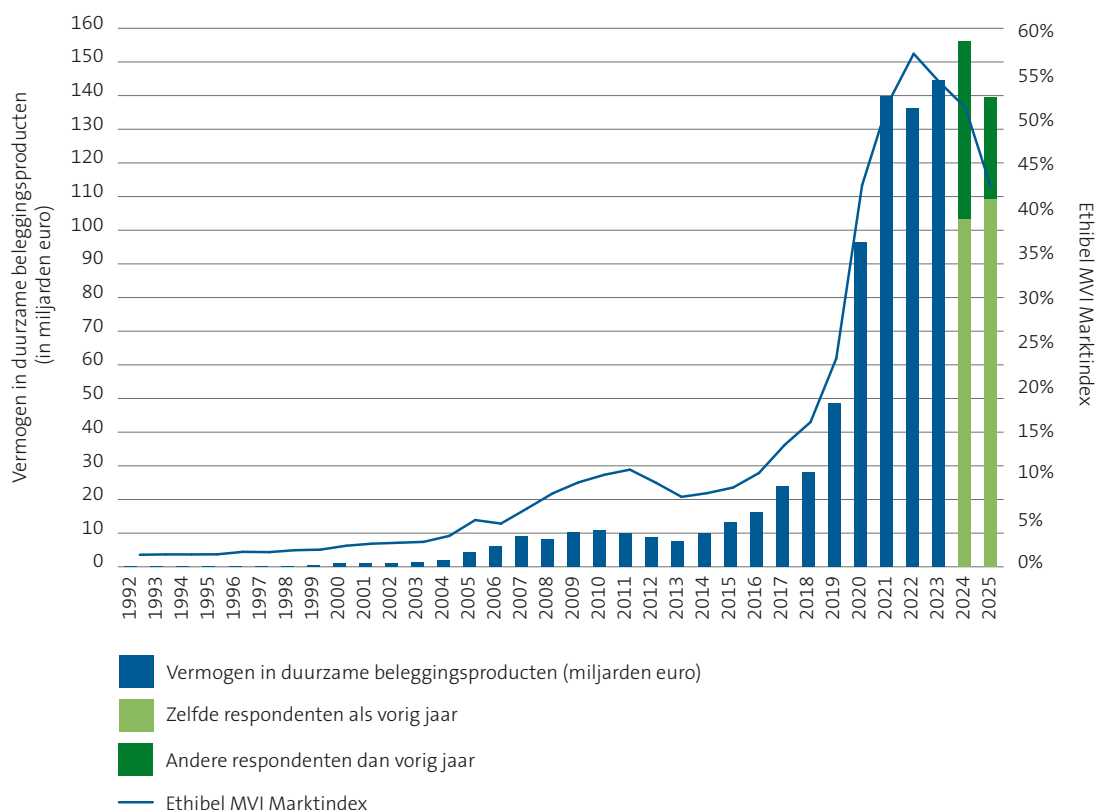
Duurzaam geïnvesteerde volumes retail beleggingen

Beleggingsfondsen vormen een belangrijk onderdeel van de portefeuille van geëngageerde beleggers.

Figuur 3 toont de evolutie van beleggingen door retail investeerders met een minimaal duurzaam karakter sinds 1992. In 2025 daalde het volume dat aan de criteria van de studie voldeed van 155,8 miljard euro naar 139,6 miljard euro. Door onder meer de bijkomende inspanning die we dit jaar deden om data te ontvangen van spelers die nog niet deelnamen aan ERSIS en enkele deelnemers van vorige edities die hebben gekozen dit jaar niet deel te nemen, zijn er enkele veranderingen in de deelnemers in deze studie. Zo heeft de keuze van BNP Paribas Asset Management om niet deel te nemen een belangrijke invloed op het resultaat.

Wanneer men kijkt naar de volumes van de **fondsenbeheerders die zowel in 2024 als 2025 deelnamen, stijgen deze volumes van 103,2 miljard euro naar 109,3 miljard euro (stijging van 6%)**. Hier wordt verder op ingegaan bij figuur 4.

Figuur 3: Evolutie van vermogen in duurzame beleggingsproducten voor retail investeerders in België (1992 -2025)

Bron: Berekeningen Forum Ethibel, op basis van gegevens van BEAMA en van de deelnemende financiële instellingen. In 2025 waren deze (in alfabetische orde): AG Insurance, Belfius AM, Candriam, CapitalAtWork, Comgest, DPAM, Delen Private Bank/CADELAM, DNCA, Econopolis, Ethias, Funds For Good, Incofin IM, ING Solutions IM, Invesco, Janus Henderson, KBI GI, Leo Stevens & Cie, Nordea IF, P&V, Triodos IM, vdk bank en Xerius.

Ethibel MVI-marktindex voor retail beleggingen

De Ethibel Maatschappelijk Verantwoord Investeren (MVI)-marktindex kijkt naar de verhouding van de Belgische belegde volumes in duurzame beleggingsproducten voor retail investeerders tegenover de totale omvang van beleggingsfondsen geregistreerd in België.

De index beoogt niet zozeer het exacte marktaandeel te bepalen, maar eerder de belangstelling voor deze financiële instrumenten in kaart te brengen. Het is dus een **trendindicator**. De cijfers worden vergeleken met de organische groei of krimp van de markt. Zo kan een sterke absolute stijging van de geïnvesteerde volumes in duurzame beleggingsproducten toch een relatieve daling betekenen indien het totaal belegde vermogen sterker gestegen is dan het duurzaam belegde vermogen.

De Ethibel MVI-marktindex wijkt af van het werkelijke marktaandeel. Deze studie wil de initiatieven van alle types spelers op de markt in kaart brengen. Het totale belegde vermogen in duurzame beleggingsproducten bevat daarom ook cijfers voor andere productcategorieën (bv. gestructureerde producten en verzekeringsproducten), terwijl de gegevens van BEAMA enkel betrekking hebben op ICB's en fondsen met kapitaalgarantie.

De Ethibel MVI-index daalt voor het derde jaar op rij, van 50% naar 41%

Dit is te verklaren door de sterke stijging in de totale netto-ICB-volumes, gerapporteerd door BEAMA (van 309,6 miljard euro in 2023 tot 337,8 miljard euro in 2025), evenals de keuze van BNP Paribas AM om niet deel te nemen aan onze studie. Net als in 2024 lijkt de index te bevestigen dat we een voorlopig plateau bereiken na een sterke groei in het afgelopen decennium.¹⁴

De SFDR-classificatie: opvolging voor retail beleggingen

Sinds de inwerkingtreding van de SFDR in maart 2020 zijn fondsbeheerders verplicht aan te geven of hun producten een duurzaam beleggingsdoel hebben (artikel 9), of ze milieukeurmerken of sociale kenmerken bevorderen maar geen duurzaam beleggingsdoel hebben (artikel 8), of dat ze geen duurzaamheidskenmerken hebben (artikel 6).¹⁵

¹⁴ Over vijf jaar zijn de ICB's gemiddeld met 8,2% per jaar gegroeid. Dat is meer dan dubbel zoveel als de groei van het totale financiële vermogen van de huishoudens (dat in dezelfde periode met 3,1% per jaar toenam). Ook de jaarlijkse netto-inschrijvingen stegen sterk: van 5,30 miljard euro in 2024 naar 16,95 miljard euro in 2025 (BEAMA, 2026). Ter informatie: het totale beheerd vermogen in België bedroeg in 2025 479,71 miljard euro (+7,3%), waarvan 23,1% werd beheerd voor buitenlandse klanten. Daarmee was België goed voor 1,4% van de Europese vermogensbeheermarkt en stond het in 2024 op de 9de plaats in Europa. De verhouding tussen beheerd vermogen en bruto binnenlands product (inschatting van hoeveel meerwaarde er in een land per jaar wordt geproduceerd) bedroeg 73%, duidelijk minder dan het Europese gemiddelde van 139%.

¹⁵ Zie deel II voor meer informatie over de ontwikkeling van SFDR

Het totale beheerde retail vermogen van producten onder artikel 8 bedraagt 131,1 miljard euro, tegenover 8,5 miljard euro voor producten van artikel 9. In tabel 1 zijn de cijfers voor retail investeerders vertaald naar percentages per SFDR-classificatie. Vergeleken met vorig jaar zien we een lichte daling van het percentage artikel 9-producten.

Tabel 1: Verschil per artikel tussen 2024 en 2025 voor retail investeerders

	Percentage 31/12/2024	Percentage 31/12/2025
Artikel 8	93,4%	93,9%
Artikel 9	6,6%	6,1%

Bron: Berekeningen Forum Ethibel, op basis van gegevens van de deelnemende financiële instellingen. In 2025 waren deze (in alfabetische orde): AG Insurance, Belfius AM, Candriam, CapitalAtWork, Comgest, DPAM, Delen Private Bank/CADELAM, DNCA, Econopolis, Ethias, Funds For Good, Incofin IM, ING Solutions IM, Invesco, Janus Henderson, KBI GI, Leo Stevens & Cie, Nordea IF, P&V, Triodos IM, vdk bank, Xerius.

Wat de marktaandelen op nationaal niveau betreft, laat België volgens een rapport van EFAMA een hoog aandeel artikel 8-fondsen optekenen, namelijk 71%. Daarmee behoort België samen met Nederland tot de Europese koplopers. Toch wordt het ruimschoots overtroffen door de Scandinavische landen, die een aandeel van 90% halen. Wat artikel 9-fondsen betreft, bevindt België zich rond het Europese gemiddelde. België onderscheidt zich wel als een van de weinige landen waar het marktaandeel van deze fondsen in 2024 is gestegen.¹⁶

Evolutie per respondent sinds 2021 voor retail beleggingen

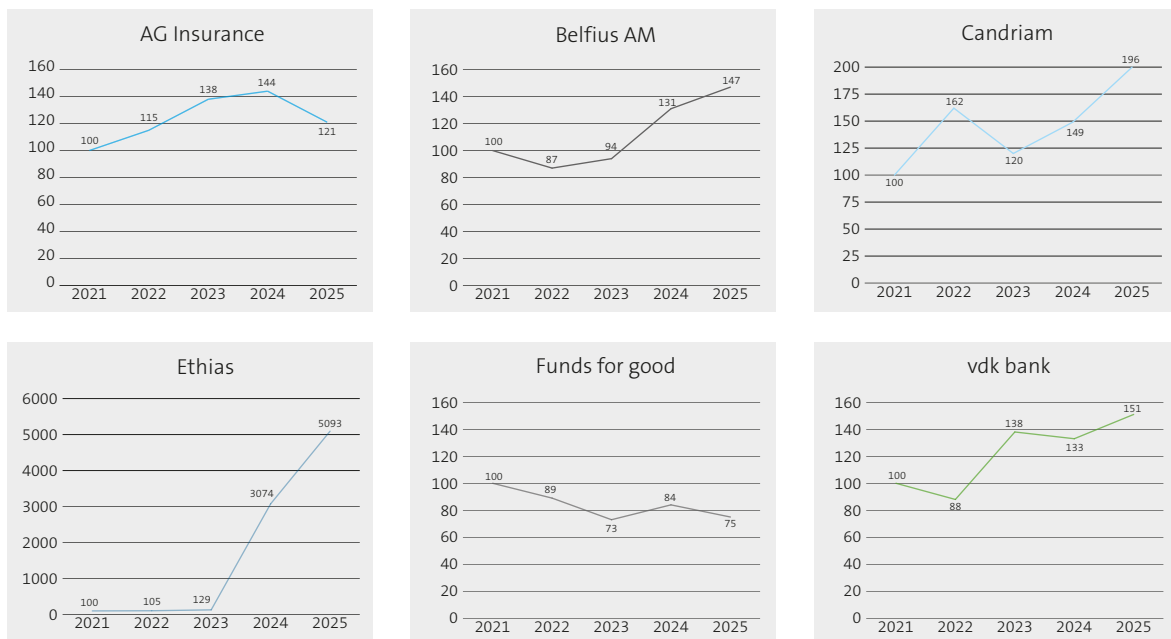
Voor de deelnemers die sinds 2021 elk jaar consistent onderdeel waren van onze analyse, probeerden we trends te ontdekken. De evolutie per deelnemer toont de evolutie vergeleken met het referentiejaar 2021 (waarde van 100).

Dit bleek echter geen eenvoudige oefening. Plotse dalingen in duurzame activa kunnen gelinkt zijn aan een verstrengde interpretatie van onze methodologie door de fondsenbeheerder of een wijziging van hoe dakfondsen¹⁷ worden geteld (AG Insurance). Plotse stijgingen kunnen gelinkt worden aan een toleranter interpretatie, of aan het verduurzamen van een grote pool bestaande fondsen. Dit laatste is bijvoorbeeld het geval bij Ethias. In het algemeen zien we een stijging bij de fondsenbeheerders met een groot marktaandeel (Belfius AM en Candriam), wat de eerder vermelde totale stijging van 6% deels verklaart.

¹⁶ [asset-management-report-2025-v3_0.pdf](#)
[market-insights-21-the-sfdr-fund-market.pdf](#)

¹⁷ Een dakfonds is een beleggingsfonds dat (ten minste ten dele) belegd in andere fondsen.

Figuur 4: Ontwikkeling van duurzame retail activa per vermogensbeheerder sinds 2021

Bron: Berekeningen Forum Ethibel, op basis van gegevens van de deelnemende financiële instellingen. In 2025 waren deze (in alfabetische orde): AG Insurance, Belfius AM, Candriam, Ethias, Funds For Good en vdk bank.

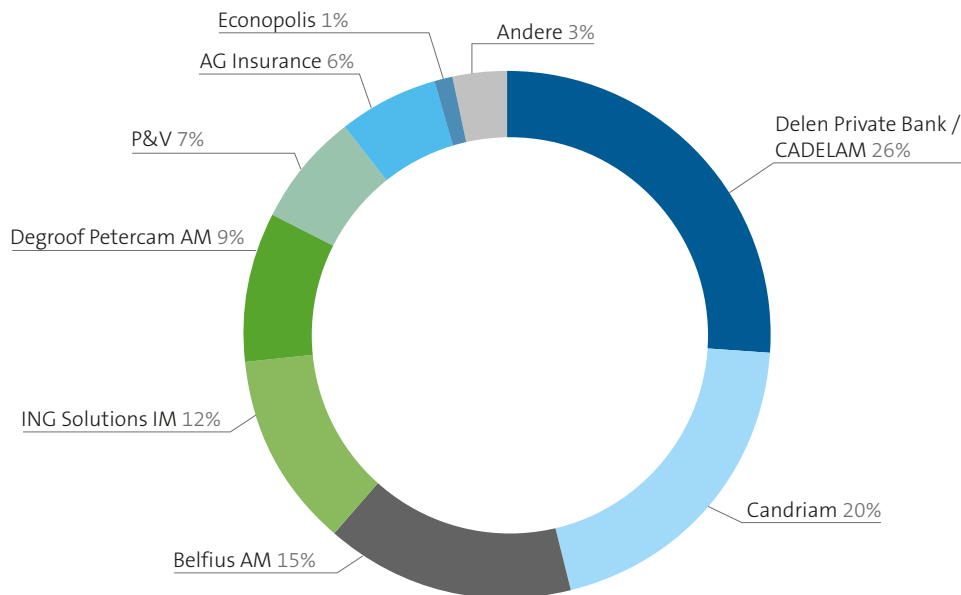
Marktaandelen

De onderstaande grafieken geven een overzicht van de marktaandelen onder de deelnemende vermogensbeheerders. **Delen Private Bank/CADELAM** neemt ondanks een beperkte groei in vermogen onder beheer (6%) een **marktaandeel van 26%** voor haar rekening en wordt door het wegvallen van BNP Paribas AM als de grootste speler. Waar alle andere spelers ook of enkel retail vermogensbeheerder zijn, beheert Delen Private Bank/CADELAM enkel volumes van privaat bankieren. Hierdoor komen alle volumes geïnvesteerd in investeringsproducten die in aanmerking komen voor deze analyse, dus ook terug in de volumes uit privaat bankieren. Dit jaar zien we bij **Candriam** de grootste stijging van het vermogen onder beheer (31%), waardoor de vermogensbeheerder in de buurt van Delen Private Bank/CADELAM komen met een marktaandeel van 20%. Dit jaar neemt ook **ING Solutions Investment Management** voor het eerst sinds 2019 deel. Met 12% komt ING Solutions IM na **Belfius AM** op een vierde plaats. Door de ‘niet-deelname’ van **KBC Asset Management** en **BNP Paribas AM**, is een groot deel van de fondsen in scope niet meegerekend, aangezien KBC AM en BNPP AM in 2023 samen 53% van de data vertegenwoordigden.¹⁸ Ook Capricorn Partners, Goldman Sachs AM en enkele vermogensbeheerders met kleinere volumes namen dit jaar niet deel.

De categorie ‘Andere’ vertegenwoordigt de vermogensbeheerders met minder dan 1% marktaandeel. Deze categorie omvat: CapitalAtWork, Comgest, DNCA, ELEVA Capital, Ethias, Funds For Good, Granahan, Incofin IM, Invesco, Janus Henderson, L&G, Leo Stevens & Cie, Nordea IF, Triodos IM, UBP, vdk bank en Xerius.

¹⁸ Zie ERSIS 2023

Figuur 5: Overzicht marktaandeel van de respondenten, gebaseerd op belegd vermogen in duurzame beleggingsproducten op de Belgische MVI-markt (%) (2025)

Bron: Berekeningen Forum Ethibel, op basis van gegevens van financiële instellingen. In de categorie 'Andere' zijn opgenomen: CapitalAtWork, Comgest, DNCA, Eleva Capital, Ethias, Funds For Good, Granahan, Incofin IM, Invesco, Janus Henderson, KBI GI, Leo Stevens & Cie, Nordea IF, Triodos IM, UBP, vdk bank en Xerius.

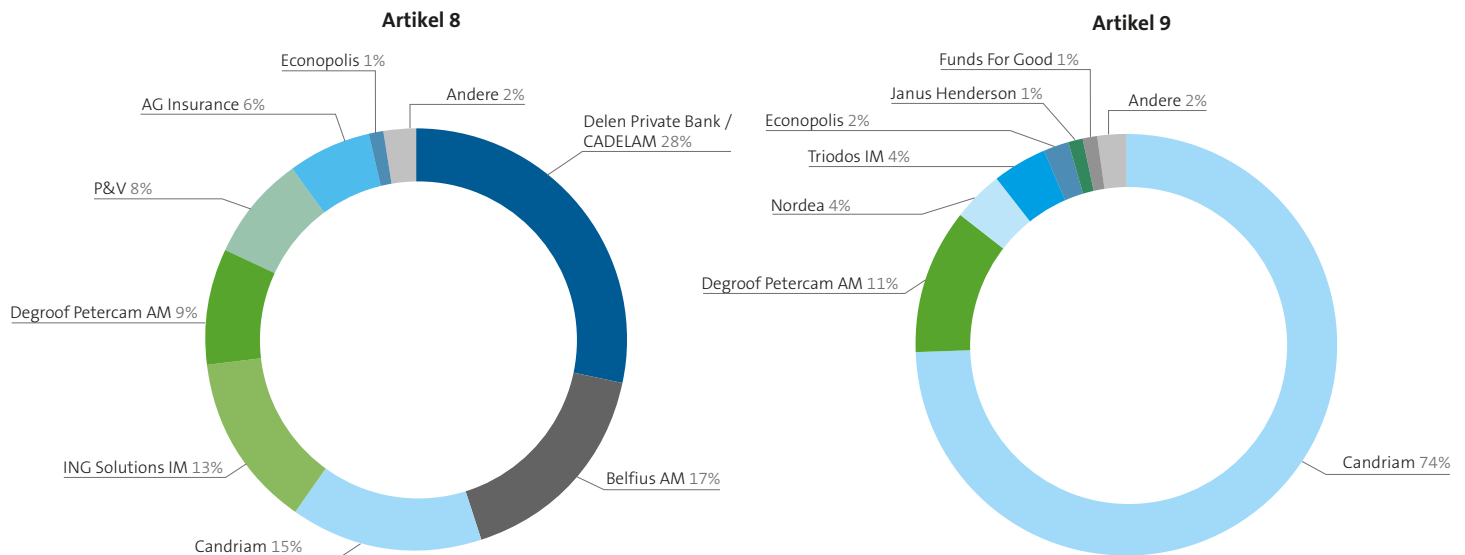
Marktverdeling volgens SFDR-classificatie

Om de veranderingen in de volumes artikel 8- en artikel 9-beheerde fondsen te verklaren, geven we ook de verschillende marktaandelen voor artikel 8- en artikel 9-fondsen in figuur 6. Omdat onze basisdefinitie breed is, biedt deze sectie een waardevolle aanvulling en verfijning op de gegevens.

De verdeling van artikel 8-beheerd vermogen is grotendeels vergelijkbaar met de verdeling van het totale beheerde vermogen uit figuur 5. Voor artikel 9-beheerd vermogen is dit anders. **Candriam** staat dit jaar op de eerste plaats met 74%, gevolgd door **DPAM** (11%), **Nordea IF** (4%) en **Triodos IM** (4%).

Een vergelijking tussen artikel 8- en artikel 9-producten toont welke fondsenbeheerders een **relatief hoog percentage artikel 9-producten hebben**. Voorbeelden zijn **Candriam**, **DPAM**, **Nordea IF**, **Triodos IM** en **Funds for Good**. Fondsenbeheerders met een relatief laag aandeel artikel 9-producten zijn bijvoorbeeld **Delen Private Bank/CADELAM** en **Belfius AM**.

Figuur 6: Overzicht marktaandeel van de respondenten, gebaseerd op belegd vermogen in duurzame beleggingsproducten op de Belgische MVI-markt (%) – gesplitst tussen artikel 8 en artikel 9 geclassificeerd vermogen (2025)

Bron: Berekeningen Forum Ethibel, op basis van gegevens van financiële instellingen.

Grafiek links: Artikel 8-producten: In de categorie 'Andere' zijn opgenomen: CapitalAtWork, Comgest, Ethias, Funds For Good, Granahan, Invesco, Janus Henderson, KBI GI, Leo Stevens & Cie, Nordea IF, UBP en vdk bank.

Grafiek rechts: Artikel 9-producten: In de categorie 'Andere' zijn opgenomen: Delen Private Bank/ CADELAM, DNCA, Incofin IM, ING Solutions IM, Invesco, Janus Henderson, UBP, vdk bank en Xerius.

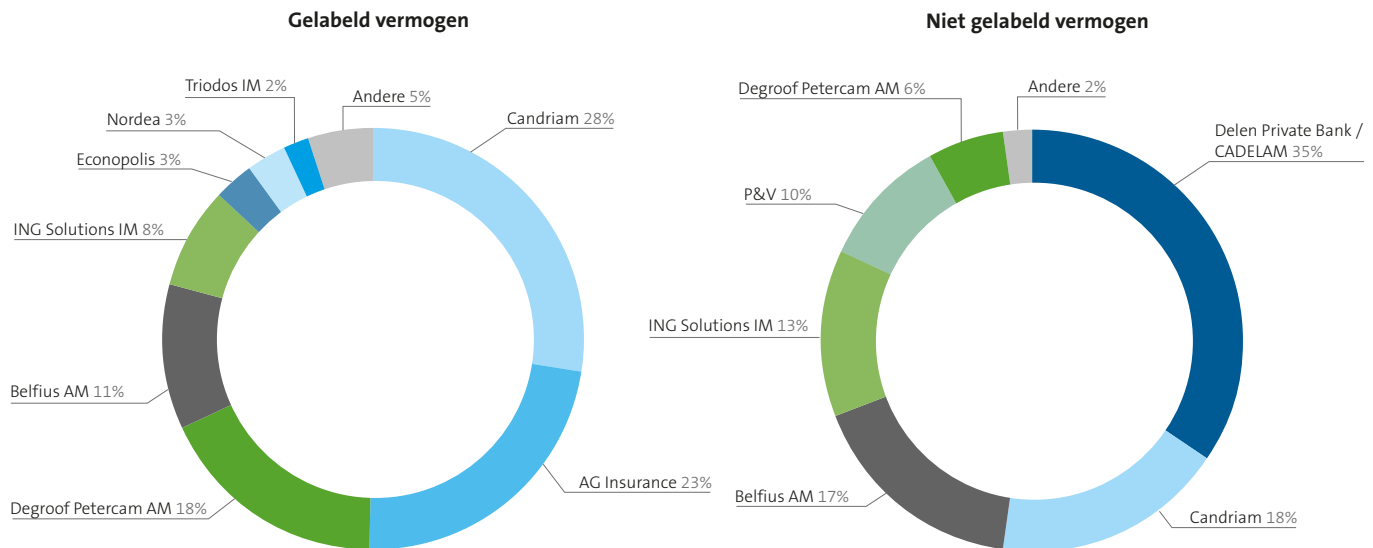
Marktverdeling volgens al-dan-niet dragen van een financieel duurzaamheidslabel

We maken een onderscheid tussen het aantal producten met en zonder een duurzaamheidslabel. Omdat onze basisdefinitie van duurzaamheid breed is, geeft deze sectie een aanvulling op de manier waarop sommige beheerders verder gaan in duurzaamheid en/of transparantie. We zoomen als het ware verder in en leggen de lat hoger.

Candriam neemt het grootste deel van het gelabelde vermogen voor zijn rekening (28%). **AG Insurance** (23%), **DPAM** (18%) en **Belfius AM** (11%) volgen.

Voor **DPAM** is er een duidelijk verband tussen het gelabelde vermogen en een verhoogde voorkeur voor artikel 9-producten. **Belfius AM** en **AG Insurance** tonen juist een sterke voorkeur voor gelabelde producten i.p.v. artikel 9-producten. **Candriam** toont eerder een sterke voorkeur voor artikel 9-producten.

Figuur 7: Overzicht marktaandeel van de respondenten, gebaseerd op belegd vermogen in duurzame beleggingsproducten op de Belgische MVI-markt – gesplitst tussen gelabeld en niet-gelabeld vermogen (2025).

Bron: Berekeningen Forum Ethibel, op basis van gegevens van financiële instellingen.

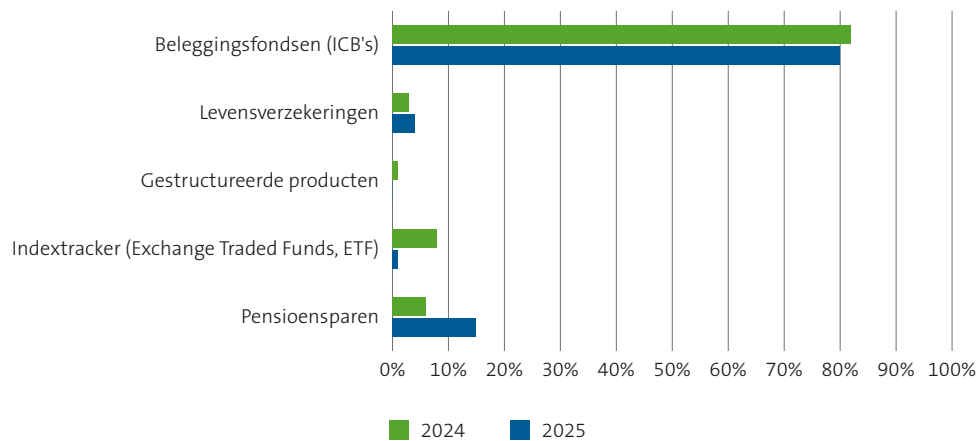
Grafiek links: Gelabeld vermogen: In de categorie 'Andere' zijn opgenomen: DNCA, Funds For Good, Incofin IM, Invesco, Janus Henderson, Leo Stevens & Cie, UBP en vdk bank.

Grafiek rechts: Niet-gelabeld vermogen: In de categorie "Andere" zijn opgenomen: Econopolis, Ethias, Funds For Good, Granahan, Incofin IM, Invesco, Janus Henderson, KBI GI en UBP.

Soorten duurzame producten

Figuur 8 toont het percentage producten van elk type ten opzichte van 2024. We zien dat beleggingsfondsen nog steeds het grootste deel van de duurzame Belgische producten uitmaken (80%). Door de eerste deelname van **P&V** is er een stijging van het aantal pensioenspaarproducten met 9 procentpunten van 6% naar 15%. Het aantal indextrackers daarentegen daalt met 7 procentpunten van 8 tot 1% na een stijging van 3 procentpunten van 5 naar 8% in 2024. Dit kan verklaard worden door de 'niet-deelname' van **BNP Paribas AM**, die een relatief groot gamma indextrackers had (in vergelijking met de andere deelnemers), maar eveneens door de 'niet-deelname' van **L&G**, waarbij alle producten aangehaald in ERSIS 2024 indextrackers waren.

Figuur 8: Duurzame producten van Belgische oorsprong of voornamelijk gericht op de Belgische markt (2025)

Bron: Aantal fondsen (beleggingsfondsen, pensioenspaarfondsen, dakfondsen, indextrackers, levensverzekeringen en in België toegelaten buitenlandse duurzame fondsen zoals gedefinieerd in de methodologie). Berekening van Forum Ethibel, op basis van gegevens verstrekt door de financiële instellingen en openbaar beschikbare informatie.

De waarde van labels

- Het aantal fondsen met een duurzaam label daalt voor het tweede jaar op rij.
- Het ISR-label stabiliseert zijn aanwezigheid in België na een sterke daling in 2024.
- Het Nordic Swan-label wordt niet langer in België aangeboden.

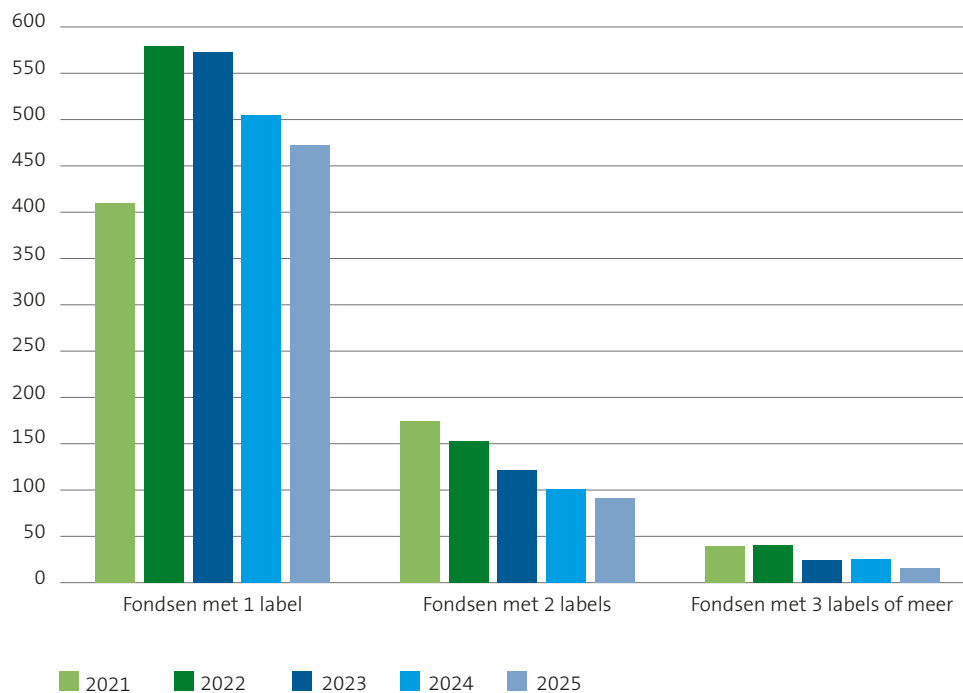
Een label aanvragen gebeurt op volledig vrijwillige basis. Toch biedt een label, ook al is het niet verplicht, meer transparantie. Het garandeert bovendien dat het fonds aan bepaalde minimumcriteria voldoet en door een externe instantie wordt gecontroleerd. Een studie die Deloitte in 2024¹⁹ uitvoerde bij 1 000 Belgische beleggers bevestigt dat labels over het algemeen positief worden beoordeeld door wie ze kent: 41% beschouwt ze als betrouwbaar, versus 19% die ze onbetrouwbaar vindt. Daarnaast geeft 62% van de beleggers aan een voorkeur te hebben voor producten met een label wanneer ze duurzaam willen beleggen (van wie 18% zelfs een sterke voorkeur uitspreekt). 38% zegt geen voorkeur te hebben.

Op de Belgische markt zien we een daling met 8% van het aantal fondsen met een duurzaamheidslabel. Terwijl de daling van vorig jaar kon worden verklaard door de invoering van strengere criteria voor de twee belangrijkste labels - Towards Sustainability en het ISR-label (Investissement Socialement Responsable) - is de verklaring voor dit jaar minder eenduidig.

¹⁹ Towards Sustainable Investing | Deloitte Belgium

Figuur 9 toont de evolutie over de voorbije vijf jaar van het aantal fondsen met één tot minstens drie labels die in België worden aangeboden.

Figuur 9: Aantal labels per fonds (2021-2025)

Bron: Gegevens werden verzameld door Forum Ethibel bij labelbeheerders. We houden geen rekening met verzekeringsproducten en indices omdat deze productcategorieën niet binnen het bereik van alle labels vallen. De labels die in de analyse zijn opgenomen zijn: Towards Sustainability-label, Label ISR, de verschillende LuxFLAG labels, FNG-Siegel, Greenfin, Nordic Swan Ecolabel en Umweltzeichen.

Figuur 10 hieronder toont het aantal producten per label dat volgens onze analyse in België wordt aangeboden.

Het Belgische label Towards Sustainability blijft het populairst, ondanks een lichte daling van het aantal producten met dit label in onze analyse. In 2025 wijzigde het label zijn toelatingscriteria niet. Het heeft zijn aanpak ten aanzien van de defensiesector in juni 2025 echter bevestigd en nader toegelicht.²⁰

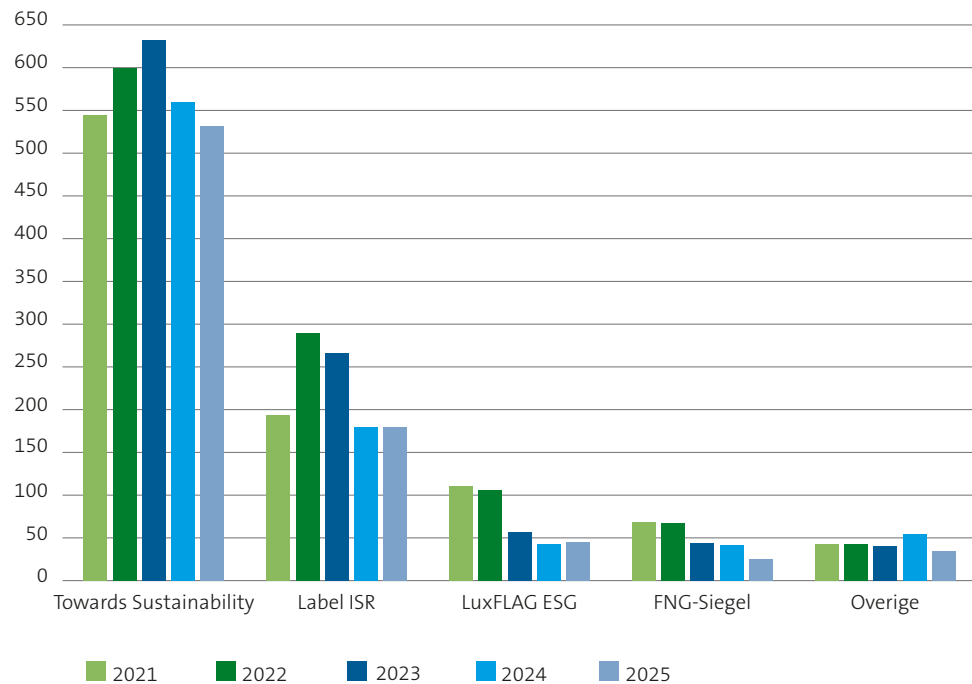
Merk op dat voor de meeste KBC-fondsen die op 31 december 2025 nog het Towards Sustainability-label droegen KBC AM het label niet heeft laten te verlengen. We voorzien dus een aanzienlijke daling van het aantal producten met het Towards Sustainability-label in onze ERSIS-studie voor 2027.

Het aantal in België aangeboden producten met het Franse overheidslabel ISR stabiliseert rond 180, na een sterke daling in 2024 als gevolg van de herziening van de criteria. Ook de verschillende labels van het Luxemburgse agentschap LuxFLAG behouden een stabiele aanwezigheid in België.

²⁰ <https://towardsustainability.be/news/towards-sustainability-position-on-defence-investments>

Daartegenover staat een daling van het aantal producten met het Duitse label FNG-Siegel. Hetzelfde geldt, binnen de categorie 'Andere', voor het Nordic Swan Ecolabel. Dat label, dat voorheen via de fondsen van Triodos IM beschikbaar was in België, is vandaag niet langer aanwezig op de Belgische markt.

Figuur 10: Aantal beleggingsfondsen per label (2021-2025)

Bron: Gegevens werden verzameld door Forum Ethibel bij labelbeheerders. We houden geen rekening met verzekeringsproducten en indices omdat deze productcategorieën niet binnen het bereik van alle labels vallen. De labels die in de analyse zijn opgenomen zijn: Towards Sustainability-label, Label ISR, de verschillende LuxFLAG labels, FNG-Siegel, Greenfin, Nordic Swan Ecolabel en Umweltzeichen.

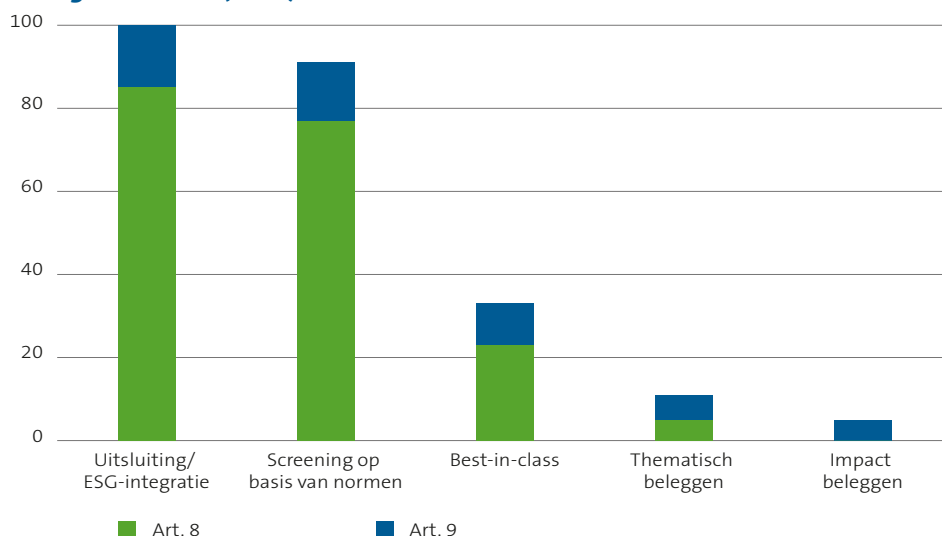

Duurzaamheidsstrategieën

- *Uitsluitingen van sectoren en normgebaseerde uitsluitingen worden ruim toegepast door duurzame fondsen.*
- *De best-in-class-strategie wordt gebruikt door 33% van de fondsen; thematische en impactstrategieën door minder dan 10%.*
- *Thematische en impactstrategieën zijn oververtegenwoordigd bij artikel 9-fondsen.*

Figuur 11 toont welke duurzaamheidsstrategieën het vaakst worden toegepast bij producten op de Belgische markt. Alle producten sluiten bepaalde sectoren uit, aangezien dit een minimumvoorwaarde is om in onze studie te worden opgenomen. Daarnaast sluit 91% van de producten organisaties of ondernemingen uit die nationale en/of internationale normen en verdragen schenden, zoals het *United Nations Global Compact*. Deze twee strategieën vormen de basispraktijken voor duurzame fondsen.

Figuur 11: Gebruikte duurzaamheidsstrategieën in producten die verkocht worden op de Belgische markt (2025)

Bron: De gegevens werden verzameld bij de vermogensbeheerders zelf. Berekening werden gemaakt door Forum Ethibel.

Van de andere strategieën wordt de **best-in-class-strategie** nog steeds het vaakst toegepast. Daarbij worden emittenten met de laagste ESG-scores uit het beleggingsuniversum uitgesloten. Ongeveer een derde van de fondsen past deze strategie toe.

Daarnaast is er de **thematische strategie**, waarbij wordt belegd in een gekozen thema dat verband houdt met duurzaamheid. Dat kan een specifieke sector zijn (zoals duurzame energie of gezondheidszorg) of een bredere uitdaging (zoals klimaatverandering of verantwoord waterbeheer) waaraan de ondernemingen in de portefeuille hun steentje bijdragen of waarvoor ze oplossingen aanreiken. Deze strategie wordt gebruikt door 11% van de fondsen.

Tot slot houdt **impactbeleggen** in dat wordt belegd in ondernemingen met een aantoonbaar positieve impact op ESG-factoren. In de praktijk betekent dit meestal dat fondsbeheerders een *theory of change* uitwerken, waarin ze toelichten hoe hun beleggingsbeslissingen een positieve impact hebben op de samenleving. Ook leveren ze grotere inspanningen op het vlak van rapportage om de impact van hun fonds aan te tonen, onder meer via de opvolging van kernindicatoren. Impactfondsen vertegenwoordigen 5% van de fondsen in onze studie. Het zijn allemaal artikel 9-fondsen, aangezien dit een van de criteria is om in onze studie als impactfonds te worden opgenomen. In het volgende deel gaan we dieper in op impactbeleggen.

Duurzaamheidsstrategieën kunnen met elkaar worden gecombineerd. De meeste artikel 8-producten gebruiken minstens één aanvullende strategie (boven op de minimumcriteria die voor deze studie vereist zijn). Bij artikel 9-producten gaat het doorgaans om twee aanvullende strategieën.

Tot slot is de **‘engagement’-strategie** niet opgenomen in deze analyse, omdat die vaak op organisatieniveau wordt toegepast.

Hoewel deze strategieën een goed beeld geven van de duurzame aanpak van een fonds, kunnen ze in de praktijk heel verschillend worden ingevuld.

Bij uitsluitingen kan een fonds zich bijvoorbeeld beperken tot controversiële wapens, terwijl een ander fonds de volledige defensiesector uitsluit, samen met onder meer met activiteiten gelinkt aan fossiele brandstoffen en de tabaksindustrie. Ook bij best-in-class-strategieën lopen de ambities uiteen: vaak wordt tussen 25% en 50% van de bedrijven met de laagste ESG-scores uit het beleggingsuniversum geweerd. Tot slot kunnen de thema's van thematische strategieën in meer of mindere mate rechtstreeks verband houden met de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen.

Ook de manier waarop deze beleidslijnen worden toegepast, kan invloed hebben op de duurzaamheid van een fonds. Voor het brede publiek is dat niet altijd meteen zichtbaar. Daarom is het belangrijk om verschillende bronnen te combineren wanneer men wil inschatten hoe duurzaam een fonds werkelijk is:

- (1) de duurzaamheidsstrategieën;
- (2) de duurzaamheidslabels, die onafhankelijk worden gecontroleerd;
- (3) informatie over de posities in de portefeuille, zoals die terug te vinden is in de rapportering van het fonds.

2025 werd gekenmerkt door een fundamenteel debat over de grenzen van duurzaam beleggen, met name rond de defensiesector. Verschillende grote Belgische banken hebben hun uitsluitingsbeleid herzien: Belfius kondigde in maart 2025 aan opnieuw te zullen investeren in defensie, alsook in ondernemingen die gelinkt zijn aan nucleaire wapens.²¹ KBC AM paste in februari 2026 het beleid van zijn pensioenspaarfondsen aan, zodat investeringen mogelijk worden in ondernemingen die maximaal 5% van hun omzet uit conventionele wapens halen.²² BNP Paribas Fortis kondigde aan zijn steun aan de defensiesector te verhogen, voornamelijk binnen de NAVO-landen.²³ ING Solutions IM sloot zich in augustus 2025 aan bij een consortium van vijf internationale banken om de oprichting te ondersteunen van een nieuwe defensiebank²⁴ - *de Defence, Security and Resilience Bank* (DSRB) - die bedoeld is om te helpen bij het financieren van de defensiebehoeften van de NAVO-landen.²⁵

Bij particuliere beleggers is de belangstelling voor defensieaandelen explosief gestegen: in de eerste negen maanden van 2025 werden 300.000 transacties geregistreerd, wat neerkomt op tien keer het jaargemiddelde van 2021-2023.²⁶

Tussen 2021 en 2025 is het aandeel van fondsen met een duurzaamheidslabel dat blootgesteld is aan de defensiesector in Europa meer dan verdrievoudigd: van 14,5 naar 49,8 miljard euro²⁷. Deze vaststelling roept vragen op over hoe coherent en verschillend ESG-labels in Europa zijn: fondsen die zich beroepen op duurzaamheidscriteria financieren nu een sector die lange tijd werd uitgesloten van verantwoorde beleggingsportefeuilles.^{27,28, 29}

Ondanks die spanningen blijven de vooruitzichten voor duurzaam beleggen in België positief. Het federale regeerakkoord 2025-2029 voorziet expliciet in een strategie voor duurzame investeringen, met als doel spaargeld naar groene projecten te leiden en fossiele investeringen geleidelijk af te bouwen.³⁰

²¹ *Belfius va réinvestir dans l'armement, y compris nucléaire: comment la banque se justifie-t-elle? - RTL Info*

²² *Quand les gérants d'un fond d'épargne-pension 'responsable' sont autorisés à investir dans des fabricants d'armes - RTBF Actus*

²³ *BNP Paribas réaffirme son engagement de longue date auprès du secteur de la défense et de ses clients entreprises - BNP Paribas*

²⁴ *Les Belges ont investi considérablement dans les actions du secteur de la défense - Guide-Epargne.be*

²⁵ *ING soutient la création d'une nouvelle banque de défense pour l'Europe • ING*

²⁶ *FSMA, 2025*

²⁷ <https://voxeurop.eu/en/europe-arms-industry-sustainable-green-finance/>

²⁸ *Weapons, war and ESG: Where to draw the line? – Forum Ethibel*

²⁹ <https://www.pwc.lu/en/press/press-releases-2025/esg-ucits-poster.html>

³⁰ [rapports-de-progres-2025.pdf](#) & https://www.belgium.be/sites/default/files/resources/publication/files/Regeerakkoord-Bart_De_Wever_nl.pdf

Impactbeleggen in kaart gebracht

- *0,5% van het beheerd vermogen is afkomstig van impactfondsen.*
- *Impactfondsen richten zich op de drie dimensies E, S en G.*
- *Slechts 50% van de impactfondsen heeft de term 'impact' in de naam.*

Dit jaar gaven 26 fondsen in onze enquête aan dat ze een impactstrategie hanteren. Het totale volume van deze producten bedraagt 3 miljard euro, goed voor 0,5% van het totale beheerd vermogen — bij particuliere en institutionele beleggers.

De grote meerderheid van deze fondsen streeft naar impact op de drie dimensies E, S en G. Slechts 12% concentreert zich enkel op de milieudimensie en 8% op de sociale dimensie. Geen enkel fonds richt zich uitsluitend op goed bestuur. Dat wordt veeleer gezien als een facilitator voor een geloofwaardig en doeltreffend milieu- en sociaal beleid van een onderneming.

Onze studie heeft alleen betrekking op beleggingsfondsen die een financieel rendement nastreven. Andere activiteiten die onder de definitie van *impact investing* kunnen vallen - zoals filantropie of rechtstreekse participaties door durfkapitaal - worden niet meegenomen. Voor aanvullende informatie hierover verwijzen wij naar Impact Finance Belgium (<https://impactfinance.be/>) en Impact Europe (<https://www.impacteurope.net/>).

Wat verstaan we in deze studie onder impactbeleggen?

De ERSIS-studie definieert impactfondsen als fondsen die toegankelijk zijn voor het brede publiek en die er in de eerste plaats op gericht zijn positieve en meetbare sociale en/of milieuresultaten te behalen, naast een financieel rendement. Om nauwkeurig en coherent te zijn, worden alleen fondsen in de studie opgenomen die aan de volgende kenmerken voldoen:

- **Classificatie als artikel 9-fonds onder de SFDR-verordening:** het fonds moet onder artikel 9 van de SFDR-verordening vallen.³¹
- **Minimale ESG-normen en uitsluitingen:** het fonds moet voldoen aan de minimumcriteria om voor deze studie in aanmerking te komen.³²
- **Financieel rendement:** het fonds moet een financieel rendement nastreven. Een rendement onder het marktrendement wordt aanvaard; zuivere filantropie niet.
- **Bepaling door de vermogensbeheerder:** de vermogensbeheerder heeft tijdens de dataverzameling zelf aangegeven dat het product een impactstrategie hanteert.

De toepassing van deze criteria waarborgt dat alleen fondsen worden opgenomen die blijf geven van een aantoonbaar engagement op het vlak van impact, solide duurzame praktijken en naleving van de regelgeving.

Tot slot reguleert een richtlijn van de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) sinds mei 2024 het gebruik van duurzaamheidsgerelateerde termen in fondsnamen. Fondsen die in hun naam naar duurzaamheid verwijzen, moeten aan minimumcriteria voldoen. Voor het gebruik van de term 'impact' gelden de strengste criteria. Men zou dan ook verwachten dat alle fondsen die zich als impactfonds profileren, de term in hun naam zouden opnemen om aan te tonen dat zij voldoen aan de minimumcriteria van ESMA. Dat blijkt echter niet uit onze gegevens: slechts 50% van de fondsen die zich als impactfonds profileren, gebruikt de term 'impact' in de naam.

Achtergrondinformatie

Ben je niet helemaal mee met de concepten die in dit stuk worden aangehaald? Neem dan een kijkje op de begrippenlijst (p. 68) waar je verschillende definities en achtergrondinformatie vindt rond beleggen in België. Wil je meer weten over de methodologie van deze analyse? Zie p. 44 voor context en beperkingen van de studie.

³¹ Zie het deel rond de methodologie voor de definitie.

³² Zie het deel rond de methodologie voor de minimale criteria.

Pensioensparen

- *Op een vergelijkbare steekproefbasis als die van 2024 stellen we een stijging van het beheerd vermogen*
- *Minstens 30% van de beleggingen van pensioenspaarfondsen is duurzaam.*
- *Duurzame pensioenspaarproducten zijn meestal artikel 8-producten.*
- *P&V en AG Insurance zijn qua omvang de belangrijkste spelers in onze studie.*

Evolutie en volumes

Dit deel gaat over spaarproducten voor pensioenopbouw die fiscaal worden aangemoedigd door de overheid. Het gaat om **pensioenspaarproducten** (zoals pensioenspaarfondsen en -verzekeringen) maar ook om **producten voor langetermijnsparen** (zoals levensverzekeringscontracten die hetzelfde doel dienen, maar fiscaal anders worden behandeld).³³ Voor de leesbaarheid gebruiken we in dit deel de term ‘pensioenspaarproducten’ voor al deze producten.

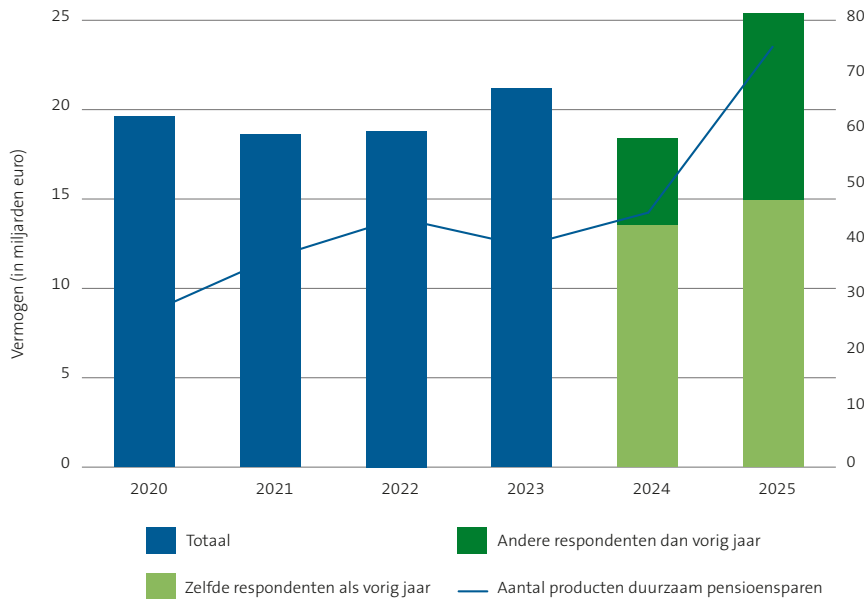
Figuur 12 toont het aantal duurzame pensioenspaarproducten dat in onze studie is opgenomen, en de bedragen die particuliere beleggers³⁴ daarin hebben belegd. Beide zijn gestegen doordat P&V en ING Solutions IM dit jaar aan onze studie hebben deelgenomen.

Als we onze analyse beperken tot de instellingen die zowel in 2025 als in 2026 aan onze studie hebben deelgenomen, zien we toch nog een stijging van de duurzaam belegde volumes met 9%. Alle betrokken deelnemers (AG Insurance, Belfius AM, Delen Private Bank / CADELAM, vdk bank en Ethias) dragen bij aan die stijging. Vermoedelijk is deze stijging vooral te danken aan de beleggingsresultaten van de producten. Zo schrijft BEAMA in zijn verslag van 2025 dat pensioenfondsen dat jaar een rendement van 7,5% behaalden.

³³ *Voor verzekeringsproducten kunnen we op basis van de financiële verslagen van 2024 inschatten dat de deelnemers aan onze studie (AG Insurance, Ethias, P&V en Xerius) samen 40% van de levensverzekeringsmarkt dekken.*

³⁴ *In onze studie beschouwen we zelfstandigen die sparen voor hun pensioen als particuliere beleggers.*

Figuur 12: Evolutie vermogen duurzaam pensioensparen in België (2020–2025)

Bron: Berekeningen Forum Ethibel, op basis van gegevens van financiële instellingen. De respondenten voor 2025 waren (in alfabetische volgorde): AG Insurance, Belfius AM, Delen Private Bank / CADELAM, Ethias, ING Solutions IM, P&V, vdk bank en Xerius.

Tabel 2 geeft de verdeling weer van de pensioenspaarproducten in de studie per pijler, met inbegrip van de institutionele bedragen. Pensioenspaarproducten kunnen behoren tot de tweede pijler (het aanvullend pensioen via de werkgever) of tot de derde pijler (individueel sparen). In 2025 schatte *Le Soir* dat ongeveer 1,85 miljoen Belgen hun geld in de derde pijler beleggen.³⁵

Tabel 2: Indeling duurzaam gehalte van het Belgisch pensioensparen volgens type pensioenspaarproduct (2025)³⁶

	Activa onder beheer (in miljarden)		Aantal producten	
	Pijler II	Pijler III	Pijler II	Pijler III
Tak 21 verzekeringsproducten	€ 2,1	€ 4,5	15	5
Tak 23 verzekeringsproducten	€ 0,2	€ 3,3	12	33
Pensioenspaarfondsen	€ 0,0	€ 8,2	0	6
Subtotaal	€ 2,3	€ 16,0	27	44
Totaal	€ 18,3		71	

Bron: Berekeningen Forum Ethibel, op basis van gegevens van financiële instellingen. De respondenten voor 2025 waren (in alfabetische volgorde): AG Insurance, Belfius AM, Delen Private Bank / CADELAM, Ethias, ING Solutions IM, P&V, vdk bank en Xerius.

³⁵ *Les Belges ont investi 13,8 milliards dans les assurances-vie individuelles en 2025 - Le Soir*

³⁶ *Vijf producten die niet opgesplitst konden worden tussen Pijler II of Pijler III werden niet in het overzicht overgenomen.*

We stellen vast dat het grootste deel van de duurzame activa die in de studie zijn opgenomen, onder de derde pijler valt. Binnen die pijler zijn ze vrij evenwichtig verdeeld tussen pensioenspaarfondsen en verzekeringsproducten: 51% tegenover 49%. Die verdeling van duurzame activa is vergelijkbaar met wat op de Belgische markt als geheel wordt waargenomen (45% tegenover 55% in 2024, volgens cijfers van Assuralia en BEAMA³⁷).

Pensioenspaarfondsen uitgelicht

Volgens BEAMA belegden Belgen in 2025 in totaal 28,3 miljard euro in pensioenspaarfondsen van de derde pijler.³⁸ Dat betekent dat minstens 29% van het geld dat in België door particulieren in pensioenspaarfondsen wordt belegd (Pijler III), is geïnvesteerd in fondsen die in onze studie als duurzaam worden beschouwd. Dat percentage is vermoedelijk sterk onderschat, aangezien spelers zoals KBC AM en BNP Paribas AM niet aan onze studie hebben deelgenomen.

Marktaandelen

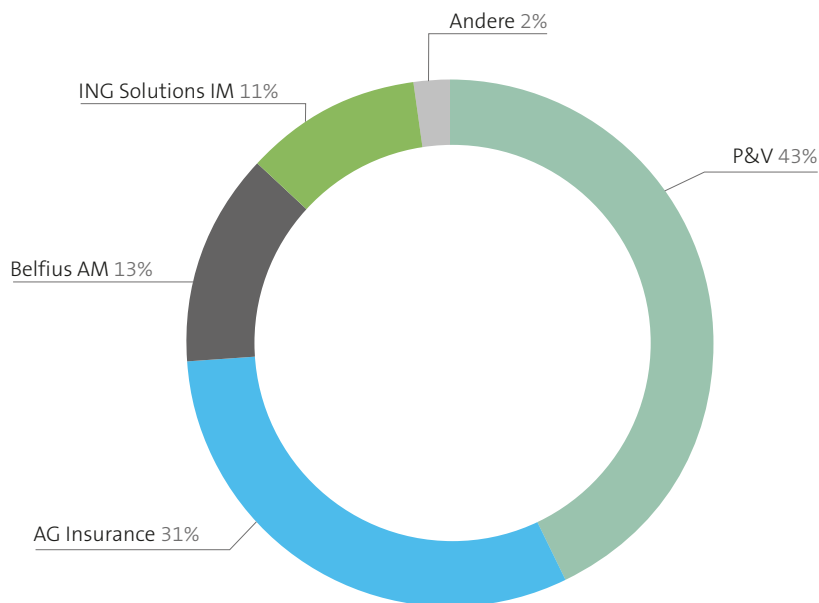
Een blik op de marktaandelen geeft een beeld van de steekproef waarop de analyse is gebaseerd.

BNP Paribas AM nam dit jaar niet meer deel terwijl de groep vorig jaar nog goed was voor 26% van het beheerd vermogen in onze studie. Daartegenover staat de deelname van verzekeraar P&V, dat meteen de eerste plaats inneemt, met een aandeel van 43%. Dat kan verrassend lijken gezien de relatief beperkte omvang van P&V, maar het valt te verklaren doordat al haar activa worden belegd volgens de duurzaamheidscriteria van onze studie. Daarna volgen AG Insurance en Belfius, met respectievelijk 31% en 13%. ING Solutions IM, eveneens een nieuwe deelnemer, vertegenwoordigt 10% van de markt die onze studie dekt via zijn pensioenspaarfonds Star Fund.

³⁷ files.assuralia.be/stats/FR/02_chiffres-cles-par-branche/02_07_banques-assureurs-troisieme-pilier.htm

³⁸ BEAMA Jaarverslagen – BEAMA

Figuur 13: Verdeling van de pensioenspaarmarkt naar beheerd vermogen door de respondenten van deze studie (2025)

Bron: Berekeningen Forum Ethibel, op basis van gegevens van financiële instellingen. De categorie “Andere” bevat: Delen Private Bank / CADELAM, Ethias, vdk bank en Xerius

Gelabelde producten en SFDR-classificatie

In tegenstelling tot vorig jaar zien we dit jaar een kleiner aandeel pensioenspaarproducten met een label (43%, versus 99% vorig jaar). Dat komt vooral doordat P&V geen duurzaamheidslabel heeft voor haar spaarproducten.

Tegelijk blijven artikel 8-producten, ondanks de wijzigingen in de deelnemers aan de studie, zeer sterk vertegenwoordigd (97%) binnen de duurzame producten voor langetermijnsparen.

Tabel 3: Indeling volgens SFDR-classificatie en al-dan-niet dragen van een duurzaamheidslabel (2025)

	Aantal producten	Activa onder beheer (in miljarden)	Verdeling totaal activa onder beheer
Artikel 8	72	€ 31,6	97,0%
Artikel 9	3	€ 1,0	3,0%

	Aantal producten	Activa onder beheer (in miljarden)	Verdeling totaal activa onder beheer
Label	31	€ 13,9	42,7%
Geen label	45	€ 18,7	57,3%

Bron: Berekeningen Forum Ethibel, op basis van gegevens van financiële instellingen. De respondenten voor 2025 waren: AG Insurance, Belfius AM, Delen Private Bank / CADELAM, Ethias, ING Solutions IM, P&V, vdk bank en Xerius.

Duurzaamheidsstrategieën

Wat de aanvullende strategieën betreft, past een derde van de pensioenspaarproducten een best-in-class-strategie toe en hanteert 8% een thematische strategie. Geen enkel product gebruikt een impactstrategie. Dat heeft te maken met het voorzichtige beheer van deze producten, gezien hun langetermijnhorizon en - voor tak 21-producten - de verplichtingen rond kapitaal- en rendementswaarborgen.

Achtergrondinformatie

Ben je niet helemaal mee met de concepten die in dit stuk worden aangehaald? Neem dan een kijkje op de begrippenlijst (p. 68) waar je verschillende definities en achtergrondinformatie vindt rond het pensioenspaarsysteem in België. Wil je meer weten over de methodologie van deze analyse? Zie p. 44 voor context en beperkingen van de studie.

Duurzaam privaat bankieren

- *Op een vergelijkbare steekproefbasis als die van 2024 zien we dat het duurzaam belegde beheerd vermogen stabiel blijft. Deze vaststelling staat in contrast met de algemene groei van de sector.*
- *Delen Private Bank en Degroef Petercam Bank zijn de grootste spelers binnen onze studie.*
- *Het aandeel van het beheerd vermogen met een label en het aandeel dat is belegd in artikel 9-producten zijn vergelijkbaar: telkens 6%.*

Volumes voor particuliere klanten

De totale Belgische markt voor private banking wordt in 2025 geraamd op 549,9 miljard euro. De markt is sterk geconcentreerd: de vier grootbanken van het land - BNP Paribas, KBC, Belfius en ING - zijn samen goed voor bijna 64% van de markt.³⁹ Ook gespecialiseerde private banken zoals Delen Private Bank en Degroef Petercam Bank spelen een centrale rol in het segment van vermogende klanten.

De voorbije jaren kwam er heel wat beweging in de markt, met verschillende overnames: Dierickx Leys door Delen Private Bank, Nagelmackers door de BPCE-groep, Accuro door Mercier Van Lanschot en Degroef Petercam door Indosuez Wealth Management.

Onze analyse dekt ongeveer 21% van de totale markt, goed voor meer dan 114,6 miljard euro aan beheerd vermogen.

Figuur 14 toont het via private banking duurzaam beheerd vermogen van particuliere klanten via van instellingen die aan onze studie deelnemen. Een eerste vaststelling is dat het beheerd vermogen sterk daalt (van 109 miljard euro in 2025 naar 69 miljard euro dit jaar). Dat komt vooral doordat BNP Paribas Fortis Private Banking dit jaar niet heeft deelgenomen aan onze studie. De waargenomen evolutie weerspiegelt dus eerder een wijziging in de reikwijdte van de studie dan een reële terugval van de markt.

Indien we alleen kijken naar de instellingen die zowel in 2025 als in 2026 op onze vragenlijst hebben geantwoord,⁴⁰ is het beeld genuanceerder. We zien nog steeds een daling van het beheerd vermogen (-3,7 miljard euro, of -6%), maar die daling is volledig te verklaren door methodologische factoren. Als we uitgaan van een stabiele vergelijkingsbasis en daarmee rekening houden, kunnen we besluiten dat het duurzaam beheerd vermogen van particuliere klanten over het algemeen stabiel blijft. De activa die belegd zijn in artikel 9-producten vertegenwoordigen 6% van het totale duurzaam belegde vermogen.

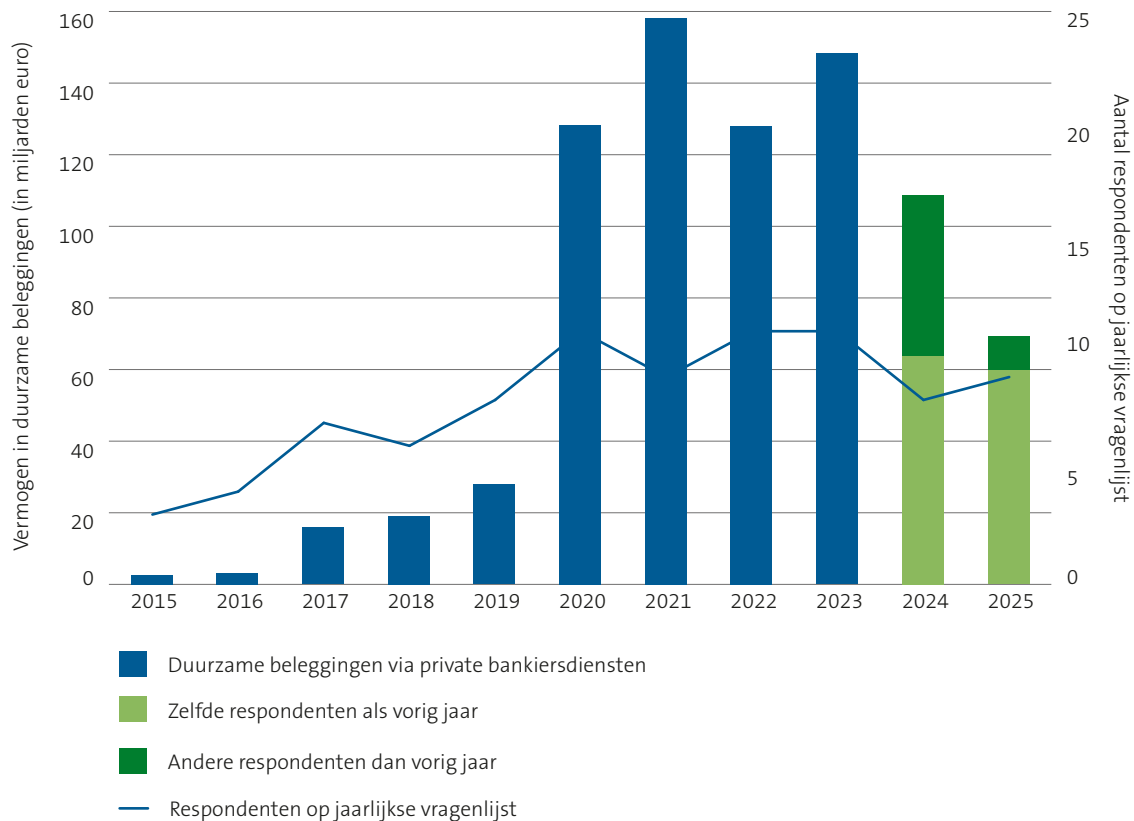
Deze stagnatie staat in contrast met de algemeen gunstige context voor de sector. De Belgische markt voor private banking overschreed in 2024 immers voor het eerst de kaap van 500 miljard euro aan beheerd vermogen en naderde in 2025 de kaap van 550 miljard euro.⁴¹

³⁹ *De tijd*

⁴⁰ *ABN AMRO MeesPierson, Triodos Bank, Degroef Petercam Bank en Delen Private Bank.*

⁴¹ *Cijfers-ICB-sector-4de-trimester-2025.pdf*

Figuur 14: Duurzame retail beleggingen via private bankiersdiensten in België (2015-2025).

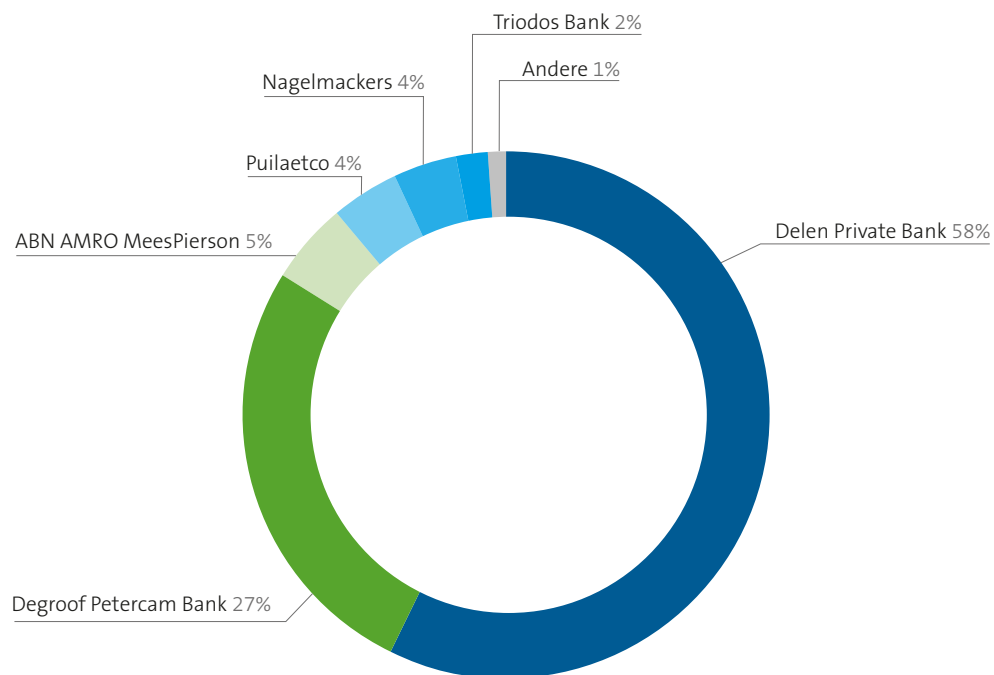

Bron: Berekeningen Forum Ethibel, op basis van gegevens van financiële instellingen. De respondenten waren (in alfabetische volgorde): ABN AMRO MeesPierson, Degroef Petercam Bank, Delen Private Bank, Invesco, Leo Stevens Cie, Nagelmackers, Puilaetco en Triodos Bank

Marktaandelen

Figuur 15 laat zien dat Delen Private Bank de grootste speler blijft onder onze respondenten. De bank vertegenwoordigt 58% van het duurzaam belegde beheerd vermogen in onze studie. Delen Private Bank versterkt die positie bovendien door de fusie met Dierickx Leys op 31 december 2025. De op één na grootste speler is Degroef Petercam Bank met 27%. ABN AMRO MeesPierson, Nagelmackers (dat dit jaar voor het eerst aan onze studie deelneemt) en Puilaetco verdelen het grootste deel van de resterende marktaandelen ongeveer gelijk onder elkaar.

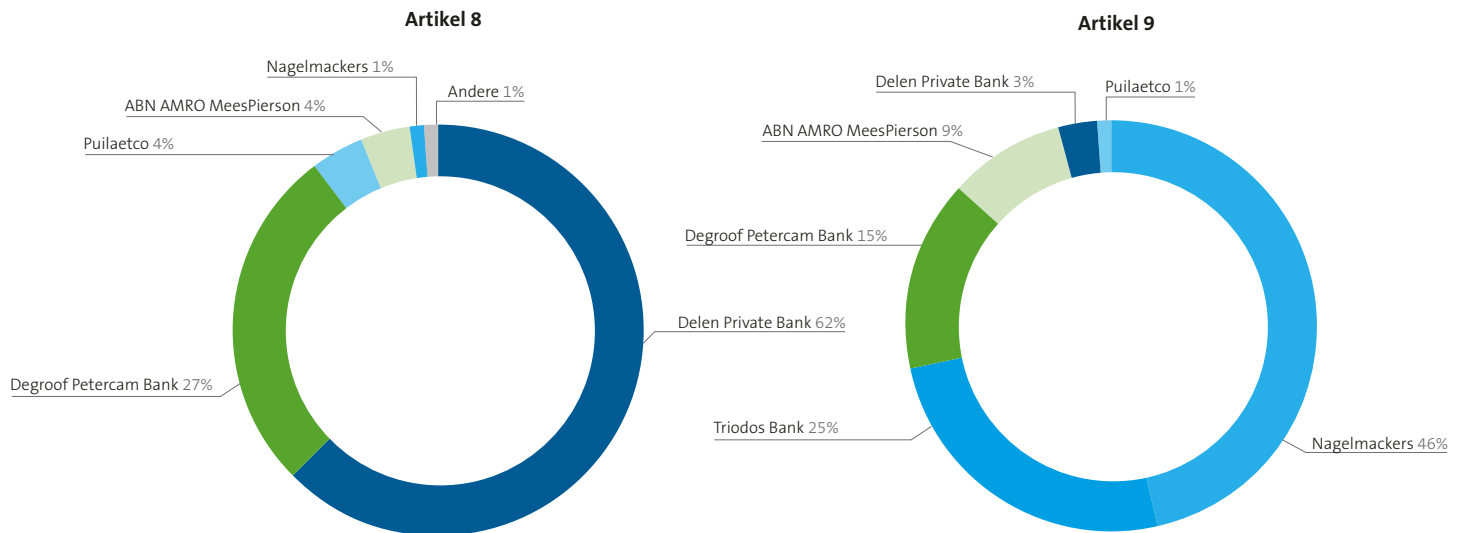
Figuur 15: Overzicht marktaandeel van lokale aanbieders van duurzame private bankingdiensten op de Belgische markt (%) (2025)

Bron: Berekeningen Forum Ethibel, op basis van gegevens van financiële instellingen. De categorie "Andere" omvat: IFP investment management, Invesco en Leo Stevens Cie.

Figuur 16 toont de marktaandelen per speler voor het beheerd vermogen dat onder artikel 8 en artikel 9 valt. Daaruit blijkt dat Nagelmackers, Triodos Bank en, in mindere mate, ABN AMRO MeesPierson oververtegenwoordigd zijn wat betreft het beheerd vermogen dat valt onder artikel 9 van de SFDR-verordening. Delen Private Bank is daarentegen ondervertegenwoordigd in verhouding tot zijn omvang binnen de markt.

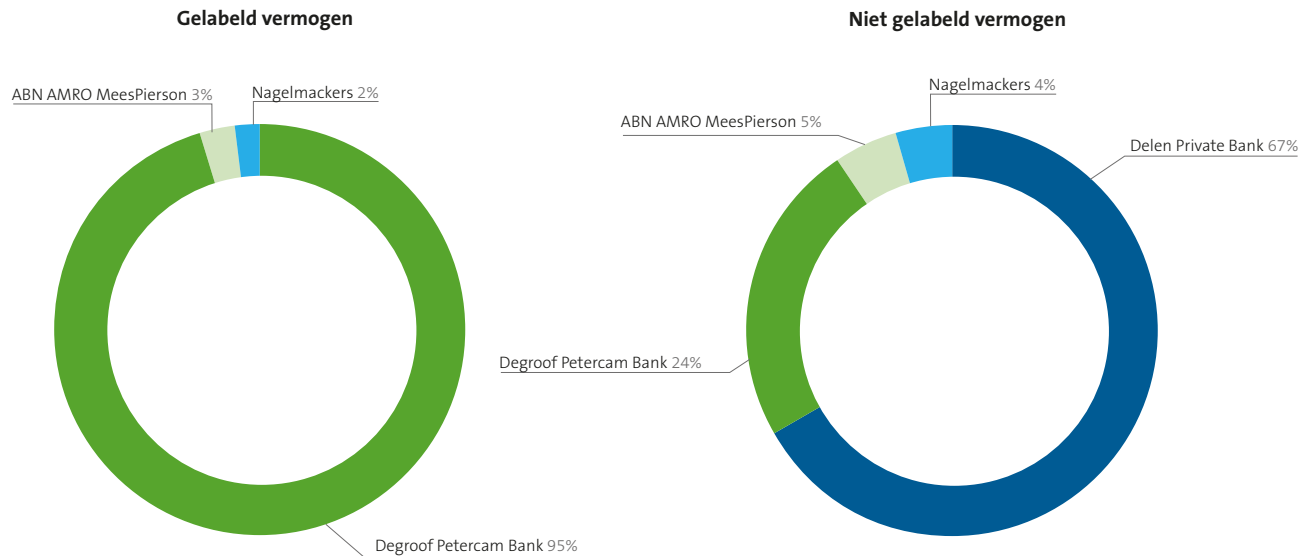
Figuur 16: Marktaandeel van lokale aanbieders van duurzame private bankingdiensten op de Belgische markt verdeeld volgens SFDR Art. 8 en SFDR Art.9 classificatie (2025)

Bron: Berekeningen Forum Ethibel, op basis van gegevens van financiële instellingen.
 Grafiek links: Artikel 8-producten: In de categorie "Andere" zijn opgenomen: IFP investment management, Invesco et Leo Stevens Cie.
 Grafiek rechts: Artikel 9-producten

Figuur 17 deelt het beheerd vermogen in naargelang het al dan niet is belegd in producten met een label. Een belangrijke kanttekening is dat slechts vier van onze deelnemers deze gegevens konden aanleveren. Alleen Degroof Petercam Bank, Nagelmackers en ABN AMRO MeesPierson hebben beheerd vermogen dat is belegd in producten met een label. Delen Private Bank kiest er voor om geen duurzaamheidslabels aan te vragen. In totaal is slechts 6% van het beheerd vermogen belegd in producten met een label.

Figuur 17: Overzicht marktaandeel van lokale aanbieders van duurzame private bankingdiensten op de Belgische markt volgens al dan niet dragen van een duurzaamheidslabel (%) (2025)

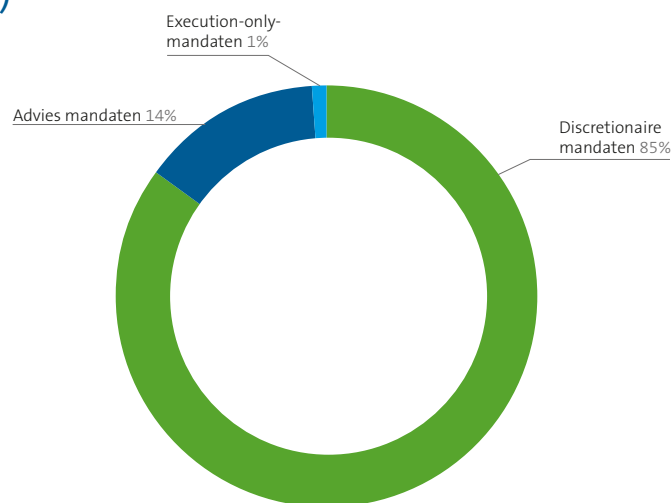

Bron: Berekeningen Forum Ethibel, op basis van gegevens van financiële instellingen.

Mandaten

Tot slot bekijken we via welke soorten mandaten het geld van beleggers duurzaam wordt belegd.

Figuur 18: Verdeling van duurzaam vermogen private banken volgens mandaat in België (2025)

Bron: Berekeningen Forum Ethibel, op basis van gegevens van financiële instellingen. De respondenten waren (in alfabetische volgorde): ABN AMRO MeesPierson, Degroef Petercam Bank, Delen Private Bank, Invesco, Leo Stevens Cie, Nagelmackers, Puilaetco en Triodos Bank.

Binnen private banking bestaan er drie soorten mandaten. Het grootste deel van het duurzaam beheerde private vermogen valt onder discretionaire mandaten. Daarbij geeft de belegger de vermogensbeheerder een mandaat om in zijn naam beleggingen te selecteren. Adviesmandaten zijn een tweede type mandaat waarop duurzame beleggingen vaak betrekking hebben. Daarbij beperkt de vermogensbeheerder zich tot het adviseren van de klant, die zelf de uiteindelijke beleggingsbeslissing neemt. Het derde en minst courante type is het ‘execution-only’-mandaat. In dat geval treedt de private bank alleen op als tussenpersoon en kiest de klant zelf zijn beleggingen. Dit is het kleinste segment in onze studie.

Marktperspectief

De groei die in 2024-2025 werd opgetekend, vereist nuance. Volgens de Private Bankers Association is het beheerd vermogen van de Belgische private banken in werkelijkheid nauwelijks gestegen als we de impact van de stijgende beursmarkten buiten beschouwing laten. De waargenomen groei is dus vooral te danken aan goede financiële prestaties, en niet aan een instroom van nieuwe klanten of nieuw kapitaal. Verschillende spelers bevestigen dat de instroom van nieuw geld stagneert, onder meer door een vergrijzend klantenbestand dat steeds vaker begint te leven van zijn vermogen in plaats van het verder te doen groeien.⁴²

De belangrijkste motor van de markt voor de komende drie tot vijf jaar is de geleidelijke overdracht van het vermogen van de generaties die tussen 1945 en 1965 zijn geboren: de babyboomers. Die overdracht zorgt onder meer voor een grote vraag naar vermogensadvies, successieplanning en beleggingsoplossingen die zijn afgestemd op nieuwe generaties. Daarnaast kan de grotere gevoeligheid van jongere generaties voor sociale en milieukwesties de komende jaren leiden tot meer beleggingen in duurzame producten.

Achtergrondinformatie

Ben je niet helemaal mee met de concepten die in dit stuk worden aangehaald? Neem dan een kijkje op de begrippenlijst (p. 68) waar je verschillende definities en achtergrondinformatie vindt rond privaat bankieren in België. Wil je meer weten over de algemene methodologie van deze analyse? Zie p. 44 voor context en beperkingen van de studie.

⁴² Teflonbeurzen helpen Belgische private banken aan recordcijfers | De Tijd

Methodologie ERSIS Studie

Dit deel zoomt in op de methodologie van deze studie inzake beleggingsproducten met een duurzaam karakter op de Belgische markt. We brengen de jaarlijkse evolutie van deze producten in kaart en analyseren trends. De studie pretendeert niet een perfecte weergave van de markt te geven, maar een analyse op steekproefbasis.

De studie verzamelt beleggingsproducten voor particuliere en institutionele investeerders en het hierin belegde vermogen. De **Ethibel Maatschappelijk Verantwoord Investeren (MVI)-marktindex** biedt zicht op de jaarlijkse ontwikkeling van duurzame retailbeleggingsproducten tegenover de algemene ontwikkeling van de beleggingsfondsen op de Belgische markt. Ook de populariteit van duurzaamheidslabels komt aan bod. Tot slot kijken we naar duurzaam pensioensparen in België en het duurzaam belegde vermogen van de Belgische private bankiers.

Selectiecriteria

De term *beleggingsproducten* verwijst voornamelijk naar Instellingen voor Collectieve Belegging (ICB's), beter bekend als beveks en gemeenschappelijke beleggingsfondsen. Daarnaast neemt de studie ook levensverzekeringsproducten met gewaarborgd rendement (tak 21) of gekoppeld aan beleggingsfondsen (tak 23), index-trackers en gestructureerde producten op.

Zeven duurzaamheidstrategieën komen regelmatig terug. Deze strategieën zijn in lijn met de definities van duurzaam beleggen van Eurosif⁴³ en GSIA⁴⁴. Ook Febelfin, de belangenvertegenwoordiger van de Belgische financiële sector, verwijst naar de definities van Eurosif en GSIA wanneer ze over duurzaam beleggen spreekt. Deze zeven duurzaamheidstrategieën kunnen in vier categorieën worden gegroepeerd, wat het eenvoudiger maakt om een onderscheid te maken tussen de verschillende benaderingen. Meer uitleg over deze strategieën is terug te vinden in tabel 4.

⁴³ European Sustainable Investment Forum: Home - EUROSIF

⁴⁴ Global Sustainable Investment Alliance: GSIA

Tabel 4: Zeven strategieën in duurzaam beleggen

Zeven strategieën in duurzaam beleggen			
	Uitsluitingscriteria		Uitsluiting van ongewenste sectoren, praktijken of bedrijven, zoals de tabaksindustrie, wapenproducten, gokspelen, ...
	Doorlichting op basis van normen	Negatieve benadering	Uitsluiten van organisaties die internationale erkende normen (meermaals) overtreden. De Global Compact van de Verenigde Naties wordt in toenemende mate erkend als de norm voor duurzame beleggingen.
	Integratie van ESG-factoren	Positieve benadering	Naast de traditionele financiële analyse systematisch rekening houden met milieu, mens en intern bestuur (ESG) in de beoordeling van organisaties. ⁴⁵
	'Best-in-class' benadering		Selecteren van de beste spelers van de klas binnen elke sector, gebaseerd op hun ESG-prestaties.
	Thematisch duurzaam beleggen	Specifieke focus	Accent op specifieke thema's zoals klimaatverandering, hernieuwbare energie, duurzame landbouw, onderwijs, gezondheid, ...
	Impactbeleggingen en sociale investeringen		Gerichte investeringen die specifieke maatschappelijke en klimaatgerelateerde problemen proberen op te lossen.
	Engagement en stemmen op basis van ESG	Actief aandeelhouderschap	Via aandeelhoudersrechten in dialoog gaan met een bedrijf. ESG-doelstellingen nastreven door indienen van voorstellen en stemmen op algemene vergaderingen

Bron: Eurosif, GSIA en Forum Ethibel

⁴⁵ ESG-screening vormt meestal de onderliggende basis van veel van de andere strategieën. Het wordt eerder beschouwt als een minimumvereiste dan een aparte duurzaamheidsstrategie.

De statistieken opgenomen in deze studie omvatten geen producten die de duurzaamheidsstrategieën *integratie van ESG-factoren* en *uitsluitingscriteria* niet toepassen en volgens de SFDR-regelgeving niet onder artikel 8 of 9 indeelt.

De SFDR-wetgeving is niet van toepassing op gestructureerde producten. Dit type producten bestaat uit twee elementen: een spaar- en een rendementsgedeelte. De minimumvereiste voor gestructureerde producten is dat beide elementen duurzaam zijn volgens de definitie van deze studie.

Dataverzameling

Om de statistieken te kunnen weergeven, verzamelen we data via een vragenlijst gestuurd naar alle deelnemers van de studie. Die deelnemers zijn vermogensbeheerders met fondsen verhandeld op de Belgische markt of verzekeraars actief in België.

Deze werkwijze brengt een belangrijke beperking met zich mee. Namelijk, de studie hangt sterk af van de deelnemende partijen en de geleverde data. Zo kunnen bepaalde spelers bijvoorbeeld geen volumes beheerde vermogen meegeven, enkel het aantal fondsen. De spelers nemen eveneens niet consistent jaarlijks deel in de studie. Daarom zijn resultaten moeilijk één-op-één te vergelijken met vorige jaren. De vergelijkingen geven dus eerder trends aan op basis van een (ruime) steekproef, dan harde conclusies. Om deze beperking te minimaliseren, nodigen we de lezer uit om eerdere publicaties van de studie door te nemen om een idee te krijgen van spelers die dit jaar niet (meer) meedoen.

De dataverzameling gebeurt met drie verschillende vragenlijsten: één voor spaarproducten, één voor beleggingsproducten (inclusief pensioensparen en verzekeringsproducten) en één voor privaat bankieren. In de vragenlijst voor beleggingsproducten, polsen we naar het gebruik van duurzaamheidsstrategieën en het al-dan-niet houden van een duurzaamheidslabel.

Om te bepalen welke producten in deze studie een label dragen, doen we een beroep op de informatie gedeeld door de deelnemers en de gegevens verzameld bij de verschillende labels zelf. Duurzaamheidslabels die in aanmerking komen voor deze studie zijn: FNG Siegel, Greenfin, ISR, de verschillende LuxFLAG labels, Nordic Swan Ecolabel, het Towards Sustainability label en Umweltzeichen.

Verfijnen van ontvangen gegevens

Om de gegevens van deze studie te verfijnen, werkt Forum Ethibel samen met de Universiteit van Antwerpen en de deelnemende financiële instellingen. Dit is in eerste instantie van belang om dubbeltellingen te beperken, gezien sommige producten onder verschillende *gedaantes* worden aangeboden. Zo kunnen belegde vermogens via een tak 23-levensverzekering in een beleggingsfonds terecht komen dat al werd opgenomen in de studie. Daarom tellen we het kapitaal dat in dit type levensverzekering is belegd niet mee, behalve wanneer we zeker zijn dat het niet dubbel wordt geteld.

Voor dakfondsen passen we dezelfde aanpak toe.

Ook dakfondsen (beleggingsfondsen die de gehele portefeuille of een groot gedeelte ervan in andere beleggingsfondsen beleggen) houden een risico op dubbeltellingen in. We vragen financiële instellingen die duurzame dakfondsen aanbieden naar de aanwezigheid van mogelijke dubbeltellingen, met name beleggingen in andere eigen duurzame beleggingsfondsen. Bij dakfondsen die beleggen in duurzame fondsen van andere aanbieders die in deze studie zijn opgenomen kunnen dubbeltellingen niet volledig uitgesloten worden.

Er is direct contact met de financiële spelers, wat inzichten biedt in hun SFDR-classificatie en duurzaamheidsstrategieën. We controleren dit steekproefsgewijs op basis van publiek beschikbare informatie. Zo kunnen we nagaan of de minimale vereisten worden toegepast.

Deelnemers

De studie focust op productontwikkelaars/-eigenaars in plaats van de distributeurs: Belfius bank verdeelt bijvoorbeeld financiële producten van zowel de eigen vermogensbeheerder – Belfius Asset Management – als van Candriam. In het tweede geval fungeert Belfius dus als distributeur van door Candriam beheerde producten. Binnen deze studie rekenen we deze producten bij de activa van Candriam, ondanks de verdeling ervan door Belfius. De activa van Belfius worden enkel bepaald door de producten gecreëerd/in bezit van Belfius AM.

Toepassingsgebied

In vorige edities van de ERSIS studie hebben we telkens gefocust op retail investeerders. Vanaf 2025 verbreden we de scope tot institutionele investeerders. We doen dit om een vollediger beeld te geven van duurzame beleggingen op de Belgische markt. Omdat we de data per beleggingsproduct opvragen en niet per klant, kunnen we enkel een globaal idee geven van institutionele investeerders. We kunnen de volumes per type investeerder niet weergeven.

We observeren dat vermogensbeheerders de termen ‘retail’ en ‘institutioneel’ niet op een consistente manier hanteren. Omdat elke deelnemer volgens hun eigen intern begrip van de termen de data leveren, kan het dat de data verschillen in categorisering en dus in totale volumes. De deelnemers kunnen niet altijd de data splitsen volgens onze definitie. Om toch wat duiding te geven rond deze twee concepten lichten we toe wat wij verstaan onder de termen:

- Onder *retail investeerders* vallen particulieren die voor hun eigen rekening investeren of sparen. Bijvoorbeeld: particuliere spaarrekeningen, individuen die in fondsen investeren, pensioensparen van de derde pijler. Zelfstandigen die beleggen voor hun pensioen horen hier ook bij.
- *Institutionele investeerders* zijn instellingen die de beschikking krijgen over gelden die ze moeten beleggen en de taak op zich nemen die namens klanten of begunstigten grote bedragen te beheren en te beleggen, meestal met een gemeenschappelijk doel. Het gaat bijvoorbeeld over pensioenfondsen, stichtingen of lokale overheden.

Specifieke methodologie pensioensparen

We hebben de producten van de tweede en derde pijler van het pensioensparen onderzocht. Voor de tweede pijler werden in het kader van de studie geen bedrijfspensioenfondsen gecontacteerd. We dekken dus enkel het beheerd vermogen van de tweede pijler dat wordt beheerd door de verzekeraars die aan onze studie deelnemen, via groepsverzekeringen, vrije aanvullende pensioenen voor zelfstandigen (VAPZ) of individuele pensioentoezeggingen (IPT).

Voor meer informatie over pensioenen van de tweede pijler verwijzen wij u naar het onderzoek van PensioPlus⁴⁶ over financiële en niet-financiële gegevens, inclusief een analyse over de integratie van ESG en duurzame ontwikkeling.

Specifieke methodologie privaat bankieren

Enkel fondsen en discretionaire mandaten zijn verplicht onderworpen aan de SFDR. Concreet zijn dit alle fondsen binnen privaat bankieren (in welk mandaat of vorm ook) en directe lijnen binnen een discretionair mandaat. Voor onze studie komt dus in aanmerking: beleggingsproducten binnen mandaten en directe lijnen in artikel 8- of 9-mandaten. Directe lijnen in advies of execution-only mandaten worden dus niet meegeteld.⁴⁷

Ook merken we op dat we het minimale instapbedrag om een beroep te kunnen doen op een private bankier niet meenemen in onze studie. Dit instapbedrag verschilt van aanbieder tot aanbieder.

Het is belangrijk te onthouden dat het grootste deel van dit privé beheerd vermogen in deze studie beheerd is in fondsen, welke opgenomen zijn in het vorige deel van de studie. Het is dus niet zo dat de cijfers van privaat bankieren kunnen opgeteld worden bij het totaal vermogen belegd in beleggingsfondsen. In het algemeen vertegenwoordigt privé beheerd vermogen een groot deel van het duurzaam beheerd vermogen, wat het belang aantoont van hun duurzaamheidsaanpak te onderzoeken.

⁴⁶ <https://pensioplus.be/nl/publicaties/>

⁴⁷ *Private banken hebben een eigen systeem om deze lijnen als duurzaam te classificeren, maar omdat die niet met elkaar vergelijkbaar zijn, beschouwen we ze out of scope.*

Deel II:

Inzicht in duurzame investeringsen

2025: Het jaar van de vereenvoudiging en verduidelijking

Het jaar 2024 was een mijlpaal voor duurzame ontwikkeling op Europees niveau, met de langverwachte implementatie van belangrijke regelgevende kaders zoals de *Corporate Sustainability Reporting Directive* (CSRD) en de *Corporate Sustainability Due Diligence Directive* (CSDDD). 2025 was minstens zo cruciaal. De kaders werden immers meteen onderworpen aan een breed verduidelijkings- en vereenvoudigingsproject⁴⁸.

In 2025 kwamen er heel wat vereenvoudigingen wat betreft bedrijfsrapportage, maar tegelijkertijd werden belangrijke stappen gezet in de ontwikkeling van een duidelijker wettelijk kader op financieel productniveau. De Europese Commissie publiceerde een voorstel tot herziening van de *Sustainable Finance Disclosure Regulation* (SFDR), en er werd voor het eerst regelgeving over de werking van ESG-rating providers van kracht.

Ten slotte werd de richtlijn voor instellingen voor bedrijfspensioenvoorzieningen herzien (IORP II). Voor 2500 miljard euro aan Europese pensioenactiva is een dubbele materialiteitsbenadering nu verplicht. Bovendien moeten sinds 2025 systematisch ESG-factoren worden geïntegreerd in de besluitvorming.

SFDR

De Europese Commissie heeft op 20 november 2025 haar voorstel voor de herziening van de SFDR-verordening (*Sustainable Finance Disclosure Regulation*) gepubliceerd. Na de lancering van de SFDR in 2021, kwamen er bij de toepassing ervan snel beperkingen aan het licht. De SFDR, die was ontworpen als een rapportagekader, werd meer en meer geïnterpreteerd als een kwaliteitslabel voor duurzaam investeren, met name via classificatie volgens Artikel 8 en 9. Dit brengt risico's op greenwashing met zich mee. Financiële actoren kunnen hun producten op de markt brengen als Artikel 8 of Artikel 9 met communicatie van de juiste duurzaamheidscriteria, terwijl de kwaliteit van de implementatie erg kan verschillen. Bovendien bleek het kader te complex voor particuliere beleggers, maar net onvoldoende gedetailleerd voor professionele beleggers.

Het huidige voorstel heeft drie hoofddoelstellingen: het kader robuuster maken, het beter afstemmen op de behoeften van beleggers en de rapportagevereisten vereenvoudigen.

⁴⁸ De Omnibus I en II vereenvoudigingsvoorstellen voor de CSRD en de CSDDD werden geïmplementeerd.

In het ontwerp staan de volgende rapportagecategorieën ⁴⁹:

- **“ESG-basis”**: Financiële producten met ESG-basiskenmerken (artikel 8 van SFDR 2.0): investeringsproducten die de exclusies van de Europese Climate Transition Benchmark + i.v.m. steenkool, wapens en tabak toepassen⁵⁰.
- **“Transitie”**: Financiële producten met transitiegerelateerde kenmerken (Artikel 7 van SFDR 2.0): investeringsproducten die de exclusies van de Europese Climate Transition Benchmark+ toepassen, en geen nieuwe projecten ontwikkelen in de steenkool-, olie- of gassector, of in de productie van energie met fossiele brandstoffen.
- **“Duurzaam”**: Financiële producten met duurzaamheidsgerelateerde kenmerken (Artikel 9 van SFDR 2.0): investeringsproducten die de exclusies van de Paris Aligned Benchmark toepassen. Dit omvat naast de bovenvermelde uitsluitingen ook uitsluitingen wat betreft activiteiten gelinkt aan fossiele brandstoffen (maximaal 10% van de inkomsten) en elektriciteitsproductie op basis van fossiele brandstoffen (maximaal 50% van de inkomsten).

Bovendien zou het percentage investeringen dat de duurzame investeringsstrategie⁵¹ moet volgen worden vastgelegd op 70%, of zou het percentage beleggingen in op de EU-taxonomie afgestemde activiteiten hoger moeten zijn dan 15%.

De voorgestelde updates aan de SFDR zijn afgestemd met de regels van de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) uit 2024 wat betreft de duurzame naamgeving van financiële producten. Er werd dus vooral gewerkt op een standaardisering en vereenvoudiging van rapportage op productniveau⁵². Bovendien zou ook de verplichting tot rapportage van ongunstige effecten (Principal Adverse Impact Indicators of PAI) op het niveau van de financiële entiteit wegvallen.

EU-regelgeving voor ESG-ratingbureaus treedt in werking

Sinds 2 juli 2026 is de verordening (EU) 2024/3005 inzake ESG-ratingaanbieders van kracht. Het doel is om de integriteit, de transparantie, de verantwoordelijkheid en het goede bestuur van ESG-ratingaanbieders te versterken. Dit moet de vergelijkbaarheid en betrouwbaarheid van ESG-beoordelingen op de Europese markt verbeteren. De regelgeving is van toepassing op alle ESG-ratingaanbieders die opereren in de Europese Unie, inclusief ratingbureaus die ESG-beoordelingen uitgeven of verdelen binnen de EU.

⁴⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025PC0841>
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025PC0841>

⁵⁰ Dit betreft bedrijven die meer dan 1% van hun omzet halen uit de exploratie, winning, distributie of raffinage van steenkool en bruinkool, bedrijven met activiteiten gerelateerd aan controversiële wapens en bedrijven met activiteiten in de teelt of productie van tabak.

⁵¹ Die een toevoeging zijn (de duurzaamheidsstrategie van het product) aan de vermelde verplichte exclusies.

⁵² Zie ook de impact assessment door de Europese Commissie vermeld in het nieuwe SFDR voorstel.

De verordening introduceert een geharmoniseerde definitie van een ESG-rating. Dit is *“een mening, een score, of een combinatie van beide, gebaseerd op zowel een goed gevestigde methodologie als op een rangschikkingssysteem (zoals ratingcategorieën). De basis voor de rating zijn: het profiel of de kenmerken van de rechtspersoon, de relevante publieke autoriteit of instantie, het financiële instrument of het financiële product, beoordeeld op milieu-, sociale- en mensenrechten, beleidscriteria en bijbehorende risico's of impact”*⁵³.

Aanbieders van ratings krijgen voorwaarden opgelegd om de integriteit van ESG-beoordelingen te waarborgen. Daarbij moeten deze activiteiten duidelijk gescheiden worden van andere bedrijfsactiviteiten die belangenconflicten kunnen veroorzaken.

De regelgeving legt geen geharmoniseerde methodologie op, maar vereist meer transparantie:

- Aanbieders van ratings zijn verplicht de methoden, modellen en aannames te publiceren waarop hun beoordelingen zijn gebaseerd. De verordening moedigt deelnemers aan om afzonderlijke beoordelingen te geven voor milieu-, sociale en bestuurlijke factoren in plaats van één enkele ESG-beoordeling
- Aanbieders moeten ervoor zorgen dat hun ratingactiviteiten onafhankelijk worden uitgevoerd.
- ESG-ratingaanbieders staan onder het direct toezicht van ESMA, die over uitgebreide onderzoeks- en sanctiebevoegdheden beschikt, waaronder het intrekken van autorisatie, een tijdelijk verbod op het publiceren of verspreiden van ESG-beoordelingen, en boetes.

Dankzij deze EU-regelgeving bestaat er nu een algemeen wettelijk kader dat één van de belangrijkste uitdagingen binnen de duurzame financieringssector aanpakt. Het zal de transparantie bij de grote ESG-gegevensleveranciers verhogen, waardoor discussie over “goede” of “minder goede” gegevens op een meer objectieve basis kan gebeuren.

Pensioensparen tweede pijler: Herziening van de IORP II-richtlijn

Een update van de IORP-richtlijn biedt nieuwe perspectieven. Deze richtlijn biedt een kader voor instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening binnen de Europese Unie⁵⁴. Ze trad in werking in 2019 en heeft als doel een zorgvuldig beheer van pensioenfondsen te waarborgen, hun bestuur te versterken en leden te beschermen. Het belangrijkste doel is het waarborgen van de weerbaarheid en transparantie van pensioensystemen - die een belangrijke rol spelen in de langetermijnfinanciering van de Europese economie. De regelgeving is van toepassing op ongeveer 2500 miljard euro aan activa voor bijna 75 miljoen leden en begunstigden.⁵⁵

⁵³ <https://cms.law/fr/fra/news-information/tour-d-horizon-du-nouveau-dispositif-europeen-sur-les-activites-de-notation-esg>

⁵⁴ *Dat wil zeggen, de pensioenfondsen van bedrijven die binnen de Europese Unie opereren.*

⁵⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016L2341>
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016L2341>

Op 20 november 2025 stelde de Europese Commissie een herziening voor (Communicatie 2025/842⁵⁶) van de richtlijn om het prudentieel kader⁵⁷ te versterken en de praktijken tussen lidstaten verder te harmoniseren.^{58,59}

De herziening versterkt de dubbele materialiteitsbenadering bij investeringsbeslissingen: IORP's (NL: IBPV's) moeten zowel rekening houden met de duurzaamheidsgerelateerde risico's die hun portefeuilles kunnen beïnvloeden als met de impact van hun investeringen op duurzaamheidsfactoren. De hervorming bepaalt eveneens dat, voor zover mogelijk, investeringskeuzes de duurzaamheidsvoorkeuren van de aangesloten partijen moeten weerspiegelen.

De hervorming versterkt het bestuursstelsel van IBPV's. Instellingen moeten beschikken over een effectief bestuursstelsel dat zorgt voor een goed en voorzichtig beheer, inclusief een duidelijke organisatie en correct beheer van belangenconflicten. ESG-factoren moeten systematisch worden geïntegreerd in besluitvormingsprocessen en onderworpen worden aan regelmatige interne controles om de kwaliteit van governance en risicomanagement te beoordelen.

Deze hervorming kan helpen de rol van IBPV's als sleutelspelers in de langetermijnfinanciering van de Europese economie en de overgang naar duurzame financiering te versterken.

⁵⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:02016L2341-20250117>
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/HTML/?uri=CELEX:02016L2341-20250117>

⁵⁷ Een prudentieel kader is het geheel van regels, normen en toezichtmechanismen die ervoor moeten zorgen dat financiële instellingen veilig, stabiel en weerbaar blijven.

⁵⁸ <https://www.galea-associes.eu/wp-content/uploads/2026/05/IORP-2-Article-sur-la-revision-IORP-2.pdf>

⁵⁹ Deze hervorming maakt deel uit van de Europese agenda voor duurzame financiering en zorgt voor een versterking van de integratie van ESG-factoren in het beheer van instellingen voor bedrijfspensioenen (IORP's zijn "Institutions for Occupational Retirement Provision"; NL: Instellingen Voor Bedrijfspensioenvoorziening of IBPV's).

Wereldwijde initiatieven

Duurzaamheid is geen geïsoleerd Europees fenomeen.

Na een periode van veel initiatieven en een snelle ontwikkeling van rapportage, strategieën en de bijbehorende wetgeving, werden binnen de Europese Unie aanpassingen doorgevoerd om duidelijkheid te scheppen. Dit gebeurde met aandacht voor de competitiviteit van de financiële sector en de economie op korte termijn. De EU is echter niet de enige speler die probeert de samenleving te beschermen tegen de belangrijkste duurzaamheidsrisico's.

Overal ter wereld worden duurzaamheidskaders ontwikkeld. In 2025 waren er bijvoorbeeld belangrijke wijzigingen voor China, de Filipijnen en Australië.

- In juli 2025 heeft de Chinese overheid een nieuwe taxonomie voor groene financiering gelanceerd. In de nieuwe 'catalogus' worden bestaande regels voor groene leningen en groene obligaties gecombineerd⁶⁰. China had voorheen verschillende catalogi met projecten die in aanmerking kwamen voor een groene obligatie of een groene lening. De vermelde technische criteria konden afwijken en zijn nu geharmoniseerd⁶¹.
- In December 2025 heeft de Filipijnse marktregulator een verplichte duurzaamheidsrapportage geïntroduceerd, voor de grootste bedrijven vanaf 2027 en voor andere grote bedrijven vanaf 2028 en 2029⁶².
- In Australië is het sinds januari 2025 verplicht voor grote bedrijven en financiële instellingen om over hun klimaatplan te rapporteren. Vanaf juli 2027 zullen alle organisaties moeten rapporteren^{63,64}.

Deze voorbeelden tonen aan dat in de meeste regio's in de wereld progressie wordt gemaakt. Een vergelijking van verschillende beleidskaders per land leert dat voor de meeste regio's wereldwijd duurzame financieringskaders worden ontwikkeld. Deze worden vaak op internationale standaarden zoals de ISSB⁶⁵ of andere regionale standaarden gebaseerd. Een belangrijke motor voor deze initiatieven is dat de meeste landen het klimaatakkoord van Parijs hebben ondertekend, wat hen verplicht een nationale strategie voor te leggen (Nationally Determined Contributions of NDC's)⁶⁶.

⁶⁰ <https://www.spglobal.com/sustainable1/en/insights/regulatory-tracker/esg-regulatory-tracker-july-2025>.

⁶¹ https://www.oecd.org/en/publications/developing-sustainable-finance-definitions-and-taxonomies_134a2dbe-en/full-report/sustainable-finance-definitions-and-taxonomies-in-china_e9984ffd.html

⁶² Groep één: beursgenoteerde bedrijven met > 50 miljard Filipijnse pesos (ongeveer 500 miljoen euro) marktkapitalisatie. Groep twee: > 3 miljard Filipijnse pesos (30 miljoen euro) marktkapitalisatie. Groep drie: andere beursgenoteerde bedrijven en niet-beursgenoteerde bedrijven met > 15 miljard Filipijnse pesos (150 miljoen euro) omzet
<https://www.iasplus.com/en/news/2025/12/philippines-issb>

⁶³ Groep één: > 500 miljoen dollar omzet, > 1 miljard dollar activa of meer dan 500 werknemers. Groep twee: > 200 miljoen dollar omzet, > 500 miljoen dollar activa of meer dan 250 werknemers. Groep drie: > 50 miljoen dollar omzet, > 25 miljoen dollar activa of meer dan 100 werknemers
<https://www.hfw.com/insights/australian-climate-related-financial-disclosure-cfcd-update/>

⁶⁴ <https://www.asic.gov.au/regulatory-resources/sustainability-reporting/sustainability-reporting-for-small-business/>

⁶⁵ <https://www.ifrs.org/sustainability/knowledge-hub/introduction-to-issb-and-ifrs-sustainability-disclosure-standards/>

⁶⁶ <https://www.un.org/en/climatechange/all-about-ndcs>

De focus van deze kaders hangt af van de regionale context: sommige leggen de nadruk op sociale ontwikkeling, andere vooral op klimaatpositieve investeringen, de financiering van de transitie, stewardship, de bescherming van grote stukken natuur of het aantrekken van kapitaal voor groene groei⁶⁷.

Taxonomieën wereldwijd

De 'Sustainable Finance Taxonomy Mapper'⁶⁸ is een tool - ondersteund door de EU - die een overzicht geeft van de criteria van elf groene taxonomieën wereldwijd. Het is een goede graadmeter voor de mate waarin al duidelijke duurzaamheidsniveaus bestaan voor de verschillende regio's. Men kan in de tool bijvoorbeeld waarnemen dat een verplichting tot rapportage bestaat voor investeringsproducten volgens de EU-taxonomie en de Braziliaanse taxonomie, maar niet voor de ASEAN Taxonomy⁶⁹ en de Zuid-Afrikaanse taxonomie. De meeste taxonomieën hebben ook sociale criteria (de *Minimal Social Safeguards* of MSS) gedefinieerd. Voor de Indonesische en de Chinese taxonomie is dit niet het geval.

Verenigde Staten

Ten slotte zal de achterstand van de grootste economie ter wereld, de Verenigde Staten, in de implementatie van duurzaamheidskaders in de nabije toekomst waarschijnlijk verder groeien⁷⁰. Dit betekent niet dat Amerikaanse bedrijven zich niet aanpassen aan de belangrijkste duurzaamheidstrends. Er wordt echter minder over gecommuniceerd^{71,72}. Volgens een studie van EcoVadis⁷³ bij 400 Amerikaanse bedrijven wordt hun communicatie gericht, maar zien ze duurzame praktijken nog steeds als een belangrijke tool om competitief te blijven. Volgens Novethic komt dit omdat Amerikaanse financiële spelers het klimaat en ESG nog steeds belangrijk achten, maar de nadruk ligt hierbij veel meer op de financiële gevolgen (financiële materialiteit) dan in Europa⁷⁴.

⁶⁷ <https://altiore.com/research/the-state-of-sustainable-finance-2025-2030-global-architecture-jurisdictional-approaches-and-emerging-trends/>

⁶⁸ <https://sustainabletaxonomymapper.org/>

⁶⁹ De vereniging van Zuidoost Aziatische landen: <https://asean.org/>.

⁷⁰ <https://www.reuters.com/sustainability/politics-not-climate-drive-sustainable-finance-trends-2025-2025-01-10/>

⁷¹ Vanuit het perspectief van duurzame investeerders leggen ze een overdreven "bescheidenheid" aan de dag. Dit heet "greenhushing" (het tegenoverstelde van greenwashing).

⁷² <https://www.esgdive.com/news/companies-recalibrating-esg-strategies-response-us-policy-shifts-conference-baord-report-pwc-trump/751468/>

⁷³ EcoVadis biedt oplossingen aan in duurzaamheidsrapportage. <https://resources.ecovadis.com/whitepapers/the-2025-us-business-sustainability-landscape-outlook>.

⁷⁴ <https://www.novethic.fr/finance-durable/tendances-de-marche/new-york-climate-week-finance-durable-nest-pas-morte>

Een notie van de verschillende ontwikkelingen wereldwijd wordt steeds belangrijker, aangezien de waardeketens van middelgrote- en grote Europese bedrijven niet ophouden aan de buitengrenzen van de EU. Denk bijvoorbeeld aan de recente implementatie van het Europese Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM), die er op gericht is de import van producten met klimaatimpact in het land van productie te verminderen, en cruciale sectoren met een uitdagende klimaattransitie binnen de EU te houden. Landen die naar Europa exporteren worden zo gedwongen sneller een groene taxonomie te ontwikkelen om bedrijven te stimuleren die hoge Europese taken kunnen vermijden.⁷⁵ Anderzijds zorgt de spontane ontwikkeling van nieuwe initiatieven buiten de EU voor een makkelijkere implementatie van Europese duurzaamheidswetgeving.

In deze ERSIS studie komen slechts een paar sprekende voorbeelden aan bod van renteontwikkelingen. Voor een vollediger overzicht van de meest recente ontwikkelingen bieden de volgende bronnen interessante stof tot nadenken:

- Deel II van de ERSIS studie 2025 over diversiteit op de Europese fondsenmarkt: <https://www.forumethibel.org/nl/publicaties/ersis-studies>
- “The State of Sustainable Finance” op Altioem, een NGO die studies over Duurzame financiering bundelt. Het rapport vergelijkt de evolutie van duurzame financiering in verschillende regio's: <https://altioem.org/research/the-state-of-sustainable-finance-2025-2030-global-architecture-jurisdictional-approaches-and-emerging-trends/>.
- Informatie beschikbaar bij leden van de “UN Financial Centres for Sustainability (FC4S)”: <https://sdgfinance.undp.org/FC4S>, nationale banken en financiële administraties.
- Het “2025 Global Progress Report” door de International Finance Corporation (IFC) en het Sustainable Banking and Finance Network over de ontwikkelingen in duurzame financiering in 72 landen: <https://www.sbfnetwork.org/2025-global-progress-report>.
- Specifieke rapporten over de implementatie en gevolgen van lokale klimaatwetgeving.

⁷⁵ https://climateenergyfinance.org/wp-content/uploads/2025/06/CEF_A-Price-on-Carbon-Building-Towards-an-Asian-CBAM-Report_05June2025.pdf

Algemene conclusie

Duurzame financiering en duurzaamheidsrapportage evolueren continu. Enkele duurzaamheidsrisico's manifesteren zich steeds duidelijker als barrières voor duurzame economische en sociale ontwikkeling. Anderzijds zijn er in Europa gegronde zorgen over hoe de complexiteit van duurzaamheidskaders de economische competitiviteit op korte termijn kan schaden. Deze debatten worden op Europees niveau gevoerd en bepalen eveneens het ritme in België. In 2025 werden enkele belangrijke stappen gezet: er kwam een voorstel tot wijziging van de SFDR-richtlijn, een update van de IORP II richtlijn en voor het eerst werd regelgeving aangenomen over de methodologie van ESG-ratingaanbieders.

De EU is echter niet de enige grote regio die actief stappen zet. Internationale verdragen zoals het Klimaatakkoord van Parijs verplichten de meeste landen een eigen strategie te ontwikkelen. Enkele voorbeelden zijn de rapportageverplichtingen in China, Australië en de Filipijnen. Tenslotte lijkt het dat de Verenigde Staten op het eerste gezicht verder een achterstand opbouwen, omdat het regelgevende kader achterblijft. Maar dat is niet het volledige plaatje. Amerikaanse bedrijven communiceren er minder over, maar in de realiteit beschouwen ze duurzaamheid als een reëel bedrijfsrisico, en passen ze hun bedrijfsprocessen eraan aan.

Duurzame financiering en betaalbare huisvesting

Welke instrumenten kunnen bijdragen aan een oplossing?

Inleiding

“Eenieder heeft recht op een levensstandaard, die hoog genoeg is voor de gezondheid en het welzijn van zichzelf en zijn/haar gezin, waaronder inbegrepen [...] huisvesting”⁷⁶, zo stelt artikel 25 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens uit 1948. Dit recht is eveneens vastgelegd in artikel 11, § 1 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten van 1966. In zijn algemene commentaar nr. 4 (1991) definieert het Comité voor Economische, Sociale en Culturele Rechten “voldoende” huisvesting aan de hand van zeven dimensies. Eén van die dimensies is financiële toegankelijkheid: huisvesting moet goed gelegen zijn ten opzichte van werk en essentiële voorzieningen, en tegen een redelijke prijs beschikbaar zijn (betaalbaarheid).⁷⁷

Hoewel het juridische kader er is, zijn er hardnekkige structurele obstakels wat betreft betaalbare huisvesting voor alle inkomenscategorieën. Onder betaalbare huisvesting valt namelijk alle huisvesting die rekening houdt met een goede verhouding tussen de woonlasten en het gezinsinkomen. De definitie houdt echter geen rekening met de minimale kwaliteitsvereisten voor een “leefbare” woonst.⁷⁸ Door deze brede interpretatie van betaalbaarheid ontstaat op de markt voor betaalbare huisvesting het risico op “*social washing*”. Projecten worden aangekondigd als “betaalbaar”, maar richten zich in werkelijkheid enkel tot de middenklasse (een minimumkwaliteit betekent een relatief hoge prijs). Betaalbare woningen voor gezinnen met lagere inkomens vallen in België onder “sociale huisvesting”, maar deze sector stoot op haar limieten. In 2025 stonden namelijk 60 000 Brusselse, 200 000 Vlaamse en 50 000 Waalse gezinnen op de wachtlijst voor een sociale woning.⁷⁹

Dit artikel onderzoekt de rol van duurzame financiering in het licht van deze crisis. We leggen uit welke financiële instrumenten gebruikt kunnen worden, en lichten twee Belgische privé-initiatieven rond sociale vastgoedinvesteringen toe: Inclusio en Fair Ground. Zo creëren we een overzicht van de belangrijkste hefboomen om privékapitaal naar de huishoudens te leiden die dit het hardst nodig hebben.

De huisvestingscrisis uitgelegd: een Europese uitdaging

In tien jaar tijd is huisvesting uitgegroeid tot een van de meest urgente sociale uitdagingen in Europa. Tussen 2010 en 2025 zijn de huurprijzen met 28% gestegen, en de vastgoedprijzen met 58%.⁸⁰ Toch gaat de huisvestingscrisis niet alleen over stijgende prijzen. De crisis komt vooral tot uiting in de steeds moeilijkere toegang tot degelijke woningen voor gezinnen met een bescheiden inkomen, jongeren, alleenstaanden en mensen in een kwetsbare situatie.⁸¹

⁷⁶ <https://unric.org/nl/universele-verklaring-van-de-rechten-van-de-mens/>

⁷⁷ <https://www.ohchr.org/fr/special-procedures/sr-housing/human-right-adequate-housing>

⁷⁸ EU Staff Working Document accompanying the European Affordable Housing Plan, *Understanding the housing crisis*, 16 December 2025

⁷⁹ Housing Europe, *De toestand van de huisvesting in België*, 2025

⁸⁰ EU-onderzoeksrapport: *Eén dak, vele realiteiten: de complexe huisvestingscrisis in Europa*, oktober 2025

⁸¹ Eurostat, *Aanhoudende stijging: huizenprijzen en huurprijzen stijgen verder*, 3 oktober 2025.

Het percentage huishoudens waar meer dan 40% van het inkomen naar huisvesting gaat (de *housing cost overburden rate*⁸²) is gedaald van 11,5% in 2012 naar 8,2% in 2024.⁸³ Toch schuilen er grote ongelijkheden achter deze evolutie. Bijna een derde (31,1%) van de mensen die onder de Europese armoedegrens leven, wordt geconfronteerd met te hoge woonlasten, tegenover slechts 3,8% van de personen boven de armoedegrens.⁸⁴

Om het huidige woningtekort weg te werken zouden er volgens de Europese Commissie ongeveer 650 000 extra woningen per jaar nodig zijn, bovenop wat er nu al wordt gebouwd. Hiervoor is elk jaar naar schatting 150 miljard euro aan investeringen nodig.⁸⁵

Deze krapte werd bovendien nog versterkt door meerdere economische schokken: de wereldwijde pandemie, de Russische invasie in Oekraïne, de energiecrisis en de migratiestromen. Het Europese woningbestand kampt met aanzienlijke uitdagingen: 85% van de gebouwen dateert van vóór 2000 en driekwart vertoont slechte energieprestaties. Daardoor is de renovatie ervan zowel dringend als duur.⁸⁶ Tot slot zet de opkomst van toeristische korte termijnverhuur via online platformen sommige steden verder onder druk. Als reactie op deze crisis presenteerde de Europese Commissie in december 2025 haar eerste actieplan voor betaalbare huisvesting. De Europese Investeringsbank speelt hierin een sleutelrol met 4 miljard euro aan directe financiering en 6 miljard euro aan leningen voor de sector. In België ondertekende het Vlaamse Gewest al een overeenkomst ter waarde van 1,7 miljard euro.⁸⁷

Het aanbod sociale woningen in België

België ontsnapt niet aan deze Europese dynamiek. In 2024 besteedde 6,7% van de Belgische huishoudens meer dan 40% van het inkomen aan huisvesting. Dit aandeel bedroeg echter 33,3% voor zij die onder de armoedegrens leven, tegenover 3,8% voor personen boven de armoedegrens.⁸⁸

Het huisvestingsbeleid in België is complex en valt onder de bevoegdheid van de drie gewesten. In Vlaanderen worden 180 000 sociale woningen beheerd door 41 woonmaatschappijen die onder toezicht staan van Wonen in Vlaanderen. In Wallonië beheren 62 *sociétés de logement social* – sociale huisvestingsmaatschappijen – ongeveer 103 000 woningen onder toezicht van de *Société Wallonne du Logement*. In Brussel beheert de BGHM (Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij) samen met haar 16 OVM's (Openbare Vastgoedmaatschappijen) bijna 41 000 woningen.⁸⁹ In totaal vertegenwoordigen de sociale woningen ongeveer 6% van het Belgische woningbestand; een bescheiden percentage in vergelijking met Nederland (30%) of Oostenrijk (20%).⁹⁰

⁸² Het *housing cost overburden rate* of “percentage van de bevolking met te hoge woonlasten” geeft in procenten het aandeel van de bevolking weer dat in huishoudens leeft waarvan de totale woonlasten (na aftrek van de huisvestingstoelagen) meer dan 40% van het beschikbare inkomen (na aftrek van de huisvestingstoelagen) bedragen, Eurostat, 2021

⁸³ Eurostat, 2025

⁸⁴ Eurostat, 2025

⁸⁵ Europese Commissie, *Europees Plan voor betaalbare huisvesting*, 2025

⁸⁶ Eurostat, 2025

⁸⁷ <https://www.eib.org/fr/press/all/2026-019-eib-and-belgian-region-of-flanders-agree-landmark-eur1-7-billion-financing-agreement-to-boost-social-housing>

⁸⁸ <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tessi163/default/table?lang=en>

⁸⁹ *Housing Europe, De toestand van de woningmarkt in België*, 2025

⁹⁰ OESO, *database voor betaalbare woningen*

Dit aanbod aan sociale woningen volstaat niet om aan de behoeften te voldoen. Een studie van de BGHM toont aan dat in 2024 één op de drie Brusselse huishoudens aan de toelatingsvoorwaarden voor een sociale woning voldeed. Toch stond slechts 8% daadwerkelijk op de wachtlijst, met wachttijden van meer dan tien jaar.⁹¹ Dit verschil betekent niet dat alle potentieel rechthebbende huishoudens zich in een precare situatie bevinden of onmiddellijk toegang willen krijgen tot een sociale woning, maar wijst wel op het bestaan van een aanzienlijke groep huishoudens die mogelijk een beroep zou kunnen doen op dit type woning. Het huidige aanbod aan sociale woningen zou bijgevolg niet volstaan om aan de behoeften van deze potentieel rechthebbende groep te voldoen, terwijl de huishoudens die reeds op de wachtlijst staan, geconfronteerd worden met wachttijden die kunnen oplopen tot meer dan tien jaar.

De instrumenten voor duurzame financiering ten dienste van betaalbare huisvesting

Overheidsinvesteringen spelen een sleutelrol op het vlak van openbare diensten zoals sociale huisvesting. De opbouw van betaalbare woningen hangt echter ook af van de mechanismen op de financiële markt. Duurzame financiering wil kapitaalstromen omleiden naar activiteiten die milieu- en sociale voordelen opleveren, via instrumenten zoals sociale obligaties en leningen (*social bonds and loans*) en duurzaamheidsgebonden obligaties en leningen (*sustainability-linked bonds and loans*). Deze instrumenten integreren expliciete en meetbare sociale doelstellingen.

Sociale obligaties en leningen

Sociale obligaties en sociale leningen zijn instrumenten waarbij de aangetrokken middelen volledig naar projecten met een meetbare sociale impact gaan. Deze instrumenten, die vallen onder de principes van de International Capital Market Association (ICMA) en de Loan Market Association (LMA), vereisen een duidelijk duurzaam kader, een strikte traceerbaarheid van het gebruik van de middelen, een afzonderlijk beheer van het aangetrokken kapitaal en regelmatige impactrapportering aan investeerders of kredietverstrekkers.

De BGHM is een goed voorbeeld van deze aanpak. Dankzij haar Sustainable Finance Framework 2025, dat is afgestemd op de ICMA-principes, kan zij op de obligatiemarkt middelen aantrekken voor de bouw, renovatie en aankoop van sociale woningen.⁹² Het Woningfonds van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft op zijn beurt een sociale lening van 40 miljoen euro afgesloten bij BNP Paribas Fortis om hypothecaire leningen te financieren voor huishoudens met een bescheiden inkomen.⁹³

⁹¹ <https://slrb-bghm.brussels/nl/nieuws/het-verslag-met-de-statistieken-van-de-ovms-voor-2024-beschikbaar>

⁹² SLRB-BGHM.brussels, *Kader voor duurzame financiering, 2025*

⁹³ <https://newsroom.bnpparibasfortis.be/bnp-paribas-fortis-kent-eerste-sociale-lening-toe-aan-brussels-woningfonds>

Duurzaamheidsgerelateerde obligaties en leningen

Een andere categorie zijn duurzaamheidsgerelateerde obligaties en leningen, die de Principes van de ICMA en de LMA volgen. Anders dan bij de voorgaande instrumenten ligt de nadruk niet op de besteding van de middelen, maar op het behalen van vooraf vastgelegde en meetbare milieu- of sociale doelstellingen door de kredietnemer binnen een vooraf bepaalde termijn. Deze instrumenten werken met prestatie gebonden incentives: de financiële voorwaarden, met name de rentevoet, kunnen variëren naargelang de prestaties van de kredietnemer op duurzaamheidsindicatoren.⁹⁴

De doeltreffendheid van deze instrumenten hangt echter af van twee essentiële voorwaarden: de financieringsvoorwaarden moeten voldoende aantrekkelijk zijn in vergelijking met conventionele instrumenten én de nagestreefde sociale doelstellingen moeten worden gedefinieerd aan de hand van ambitieuze sociale indicatoren. Voor betaalbare huisvesting mogen die indicatoren zich niet beperken tot het aantal gebouwde of gerenoveerde woningen. Men kan bijvoorbeeld ook het aantal mensen dat effectief wordt gehuisvest, het sociaaleconomische profiel van de begunstigden, de betaalbaarheid van de huurprijzen en het verbeteren van de levensomstandigheden van huishoudens in rekening nemen. Die verbetering kan worden gemeten aan de hand van het beschikbare inkomen na betaling van de huur, of van de toegang tot essentiële diensten.

Voor particuliere beleggers kunnen deze instrumenten ook een manier zijn om hun spaargeld en beleggingen in te zetten voor maatschappelijke doelen. Beleggers kunnen nagaan of de fondsen waarin men belegt sociale obligaties aanhouden, of controleren hoe de bank de aangetrokken deposito's gebruikt en welke soorten leningen zij verstrekt op het gebied van sociale of betaalbare huisvesting.

Referentiekaders voor duurzame beleggingen

Financiële producten gebruiken verschillende referentiekaders om hun duurzaamheidsbijdrage te meten. Toch blijkt het op Europees niveau veel complexer om een substantiële sociale bijdrage objectief aan te tonen en daarover verantwoording af te leggen dan bij milieukwesties. Op het vlak van milieu bestaan er immers wetenschappelijk onderbouwde indicatoren die algemeen erkend zijn en gebruikt worden. Zonder gemeenschappelijk kader beschikken financiële spelers die kapitaal willen inzetten voor projecten rond de huisvestingscrisis niet over een geharmoniseerde definitie. Daardoor blijft het risico op *social washing* bestaan.⁹⁵

Institutionele beleggers verwijzen vaak naar de belangrijkste negatieve effecten op duurzaamheidsfactoren (*Principal Adverse Impacts* of PAI's) zoals vastgelegd in de SFDR-regelgeving⁹⁶ en naar de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) als algemene referentiekaders. Hoewel SDG 11.1 gericht is op toegang tot adequate,

⁹⁴ <https://www.lsta.org/content/sustainability-linked-loan-principles-sllp/>

⁹⁵ https://finance.ec.europa.eu/document/download/6271a1c8-99fb-484a-9270-03ebb98e47ed_en?filename=sf-draft-report-social-taxonomy-july2021_en.pdf

⁹⁶ De zogenaamde *Principal Adverse Impact*-indicatoren of PAI's, zoals vastgelegd in bijlage I bij de SFDR-verordening (Sustainable Finance Disclosure Regulation), meten de negatieve sociale en ecologische effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren. Financiële actoren die onder de SFDR vallen, zijn verplicht hierover te rapporteren. De PAI's omvatten onder meer sociale dimensies zoals de naleving van internationale normen, de loonkloof tussen vrouwen en mannen, diversiteit in raden van bestuur en de blootstelling van ondernemingen aan controversiële wapens.

veilige en betaalbare huisvesting, maken deze kaders het in hun huidige vorm niet mogelijk om de bijdrage van een financieel product aan deze sociale doelstelling te meten. Het project voor een sociale taxonomie, ontwikkeld door het EU Platform on Sustainable Finance, had als doel deze leemte op te vullen door sociale doelstellingen, waaronder sociale huisvesting, te integreren. Hoewel dit project uiteindelijk niet werd voortgezet, heeft het verschillende initiatieven geïnspireerd.

GSG France en het *Forum pour l'Investissement Responsable* (FIR) hebben zich laten inspireren tot de ontwikkeling van een eigen analysekader, waarmee de maatschappelijke bijdrage van deze investeringen kan worden geëvalueerd. Toegepast op huisvesting wordt een fonds dat een wezenlijke sociale impact nastreeft, aangemoedigd om verder te kijken dan louter indicatoren voor vastgoedproductie en projecten te beoordelen aan de hand van drie dimensies: reikwijdte (het aantal begunstigden dat daadwerkelijk wordt begeleid), inclusie (extra toegankelijkheid voor kwetsbare groepen) en resultaat (afstemming tussen de gefinancierde woningen en de noden van de huishoudens). Deze aanpak kan op termijn, binnen een periode van drie tot vijf jaar, de basis leggen voor een kader om de sociale impact van investeringen te evalueren.⁹⁷

Investeren in sociale huisvesting in Brussel: twee innovatieve Belgische modellen

Forum Ethibel sprak met twee innovatieve vastgoedspelers met een maatschappelijk doel: Inclusio en Fair Ground. Bij beide organisaties is de sociale doelstelling centraal verankerd in hun beleggingsstrategie. Hun uiteenlopende ervaring in de ontwikkeling van sociale woningen biedt inzicht in zowel het potentieel als de beperkingen van sociaal gerichte investeringen.

Inclusio

Inclusio is een gereguleerde vastgoedvennootschap (GVV) die actief is in de drie gewesten van het land. Het model van Inclusio bestaat erin kapitaal aan te trekken bij particuliere en institutionele beleggers om vastgoed te verwerven en dit vervolgens te verhuren aan sociale spelers zoals organisaties (bijv. Samusocial), publieke instellingen (zoals Fedasil) of Sociale Verhuurkantoren (SVK).

De activiteiten van Inclusio zijn opgebouwd rond drie pijlers (cijfers op 31 maart 2026): betaalbare huisvesting, met 1 414 woningen die worden aangeboden tegen huurprijzen die 20 tot 40% lager liggen dan de marktprijzen; huisvesting en opvang van personen met een beperking, met 155 eenheden; en sociale infrastructuur, bestaande uit 13 eenheden met centra voor verzoekers om internationale bescherming en dakloze personen, scholen, kinderdagverblijven en kantoren voor vzw's. Verspreid over meer dan 222 gebouwen bieden deze activa in totaal onderdak aan 5 830 personen. Sinds de beursnotering op Euronext Brussels in 2020 draagt Inclusio ook bij aan de democratisering van investeringen in sociale huisvesting, met een aandeelkoers van 16,60 euro op 24 juni 2026.

⁹⁷ https://www.frenchsif.org/isr_esg/wp-content/uploads/GSG-France-Sengager-pour-limpact-social-Fev25.pdf

Als gereguleerde vastgoedvennootschap geniet Inclusio van een grote operationele flexibiliteit en een voordelig fiscaal regime. In ruil daarvoor moet de vennootschap 80% van haar winst uitkeren aan haar aandeelhouders, waaronder de Belgische Staat via de SFPIM en Belfius Insurance. Financiering vormt momenteel echter een grote uitdaging. Sinds 2022 hebben de stijgende rentevoeten en bouwkosten de marge tussen het netto huurrendement en de financieringskosten sterk verkleind. Samen met de verplichte dividenduitkering maakt dat de ontwikkeling van nieuwe projecten moeilijker.

Om haar eigen vermogen te versterken, biedt Inclusio voor het boekjaar 2025 een keuzedividend aan, waarbij aandeelhouders de mogelijkheid krijgen om hun dividend opnieuw in het kapitaal te investeren en zo nieuwe vastgoedprojecten te ondersteunen. Daarnaast heeft Inclusio onlangs een duurzaamheidsgerelateerde leningen (SLL) afgesloten bij de *Caisse d'Epargne Belgium* voor een bedrag van 12,5 miljoen euro over een looptijd van vijf jaar. De kredietmarge wordt jaarlijks aangepast op basis van ESG-prestatie-indicatoren.⁹⁸

“Geconfronteerd met de enorme uitdagingen op het vlak van huisvesting en klimaat is Inclusio ervan overtuigd dat financiering een krachtige hefboom voor transformatie kan zijn, door een stabiel rendement voor haar investeerders te combineren met een voorbeeldige governance en een meetbare sociale en ecologische impact. Dat is precies de betekenis van impactfinanciering: financiële prestaties, maatschappelijke meerwaarde en ecologische verantwoordelijkheid met elkaar verzoenen.”

*Eglantine Eeckhout, verantwoordelijke Duurzame Ontwikkeling
en Investeerdersrelaties bij Inclusio.*

Fair Ground Brussels

Fair Ground Brussels is een vastgoedcoöperatie met een sociaal doel die eind 2020 werd opgericht door een vijftiental organisaties uit de Brusselse non-profitsector, waaronder de *Community Land Trust Brussels* en Crédal. De coöperatie beheert momenteel 67 woningen die worden verhuurd aan huishoudens in kwetsbare situaties, verspreid over 15 locaties in Brussel. De Sociale Verhuurkantoren (SVK's) beheren de verhuur ervan.

De coöperatieve structuur van Fair Ground Brussels is gebaseerd op het principe van “één persoon, één stem”, met aandelen die al vanaf 25 euro verkrijgbaar zijn en een dividend dat bewust is geplafonneerd op 2%. Dankzij dit model kunnen particulieren, instellingen en filantropische organisaties rechtstreeks investeren in een oplossing

⁹⁸ <https://www.inclusio.be/pers-nieuws/inclusio-en-caisse-depargne-belgium-ondertekenen-een-sustainability-linked-loan-sll>

voor betaalbare huisvesting, terwijl ze inspraak behouden in het bestuur. De financiering is gediversifieerd: coöperatieve aandelen, burgerobligaties, institutionele leningen (Koning Boudewijnstichting, MC Assure en P&V), schenkingen, leningen bij financiële instellingen zoals Crédal, Hefboom en Brusoc, en een financiering van 2,1 miljoen euro van SFPIM.⁹⁹

Wat Fair Ground Brussels bijzonder maakt, is de juridische scheiding van de eigendomsrechten, bedoeld om woningen duurzaam uit de speculatieve markt te houden. Het gebouw wordt via een erfpachtrecht gehouden door de coöperatie, terwijl de grond (de ondergrond) permanent wordt overgedragen aan de stichting Fair Ground Belgium. De stichting blijft eigenaar van de grond, wanneer een andere persoon het recht verwerft om erop te bouwen.

De niet-speculatieve voorwaarden worden vastgelegd in de akte. Bij doorverkoop wordt de meerwaarde beperkt tot 25%. Die meerwaarde wordt berekend op basis van de geschatte waarde van de woning bij aankoop en op het moment van doorverkoop. De verkoper mag de woning alleen overdragen aan een huishouden dat voor het eerst een woning koopt en voldoet aan de toegangsvoorwaarden voor sociale huisvesting. Ook die nieuwe koper blijft bij een latere doorverkoop aan dezelfde niet-speculatieve regels gebonden. Dit mechanisme vormt een juridische bescherming tegen speculatie, ook bij wijzigingen in het bestuur van de coöperatie. De grond blijft immers bij de stichting, los van de beslissingen van de coöperanten.

Volgens Pierre-Arthur de Béthune, medeoprichter (via vzw 't Eilandje), vormt financiering een grote uitdaging bij de aankoop van vastgoed. Het niet-speculatieve karakter van het model, de huidige onmogelijkheid om dividenden uit te keren, en de stijgende rentevoeten en bouwkosten maken het project minder aantrekkelijk voor institutionele investeerders, particulieren en investeringsfondsen.

“De markt slaagt er niet in een antwoord te bieden op het probleem van betaalbaar wonen. De vraag is veel groter dan het aanbod, waardoor gezinnen geen andere keuze hebben dan huurprijzen of aflossingen te aanvaarden die totaal niet in verhouding staan tot hun inkomen. Verkopers kiezen voor de hoogste bieder, verhuurders maximaliseren hun huurprijzen en de laagste inkomensgroepen belanden in onaangepaste of ongezonde woningen. Of erger: op straat.”

Pierre-Arthur de Béthune, medeoprichter van Fair Ground Brussels.

⁹⁹ <https://fairground.brussels/nl/tegen-de-wooncrisis-in-weet-fair-ground-brussels-de-sfpim-te-overtuigen-met-zijn-ant-speculatief-model/>

Conclusie

Betaalbare huisvesting is niet alleen een kwestie van overheidsbeleid. Ook de financiering is uitdagend. De voorbeelden die we hier hebben uiteengezet illustreren dat duidelijk: de kapitaalkosten blijven hoog in verhouding tot het beperkte rendement van sociale huisvesting, terwijl de investeringsbehoeften aanzienlijk blijven. In die context kunnen particuliere en institutionele investeerders bijdragen aan het mobiliseren van kapitaal voor projecten met een sociale woonbestemming.

Sociale obligaties en leningen, duurzaamheidsgerelateerde obligaties en leningen, en beleggingsstrategieën van fondsen die sociale impact nastreven, zijn solide instrumenten om kapitaal naar betaalbare huisvesting te doen stromen. Hun potentieel hangt echter af van twee voorwaarden. Ten eerste moeten ze financieringsvoorwaarden kunnen bieden die rekening houden met het sociale karakter van de projecten. Daarnaast moeten ze indicatoren hanteren die garanderen dat het aangetrokken kapitaal daadwerkelijk ten goede komt aan kwetsbare bevolkingsgroepen en hun levensstandaard substantieel helpt verbeteren.

De ervaringen van Inclusio en Fair Ground laten zien dat er niet één weg is, maar verschillende. Waar Inclusio aantoont dat het mogelijk is om vastgoedinvesteringen te combineren met een sociale missie, streeft Fair Ground naar een meer transformatieve aanpak die erop gericht is een deel van het vastgoedbestand duurzaam aan de speculatieve markt te onttrekken. Deze initiatieven maken duidelijk dat duurzame financiering ook kan worden beoordeeld op haar vermogen om toegang tot huisvesting duurzaam te waarborgen voor de meest kwetsbare huishoudens.

Begrippenlijst en afkortingen

Sparen

Gereguleerde spaarrekening	De meeste spaarrekeningen in België zijn gereguleerde rekeningen. Een gereguleerde spaarrekening biedt een basisrente en een getrouwheidspremie. De basisrente is verworven ten laatste vanaf de dag na de storting van je spaargeld, terwijl de getrouwheidspremie slechts verworven is als je geld 12 maanden op de rekening blijft. Banken zijn niet volledig vrij in het bepalen van de rente die ze bieden op een spaarrekening. De maximale vergoeding is gekoppeld aan de rente van de Europese Centrale Bank, de ECB. Ligt deze boven de 3%, dan mogen de banken de ECB-rente als maximale basisrente hanteren. Ligt de rente van de ECB lager, dan mogen ze tot maximaal 3% basisrente bieden. De bank is niet verplicht dat maximum te bieden. Ze kan er ook voor kiezen een lagere vergoeding uit te betalen, of meer premie te bieden. Maar ook de getrouwheidspremie is aan voorwaarden gekoppeld. Zij mag maximaal de helft bedragen van de hoogst toegelaten basisrente. Ze moet minimaal een kwart bedragen van de basisrente die de bank effectief toepast.
Niet-gereguleerde spaarrekening	Een niet-gereguleerde spaarrekening voldoet niet aan deze voorwaarden, bijvoorbeeld omdat ze alleen een basisrente biedt. Door de extreem lage rentevoeten koos bijvoorbeeld Triodos Bank ervoor om gedurende een bepaalde periode het wettelijke minimum van 0,1% basisrente en 0,01% getrouwheidspremie niet meer te betalen. Dit kon enkel door van hun spaarrekeningen niet-gereguleerde spaarrekeningen te maken. De interesten van een niet-gereguleerde spaarrekening zijn vanaf de eerste cent aan interesten roerende voorheffing verschuldigd.
Termijnrekening	Een termijnrekening is een rekening waarop je je geld voor een vooraf bepaalde termijn plaatst. Je bepaalt zelf de looptijd. Die kan in het algemeen variëren van enkele dagen tot 10 jaar. Je krijgt er een vooraf afgesproken rente voor, die vastligt voor de hele looptijd. Op deze rente betaal je vanaf de eerste eurocent roerende voorheffing. De hoogte van de aangeboden intrest is meestal afhankelijk van: • De looptijd. Doorgaans is de intrest voor lange looptijden hoger dan voor korte. • De munteenheid van de termijnrekening. Je kunt ook een termijnrekening in vreemde valuta aanhouden. • Het belegde bedrag. Voor een hoger bedrag, bieden sommige banken een hogere intrest. • De bank. Elke instelling bepaalt haar eigen tarieven. De bank moet zich houden aan de beloofde rente voor de looptijd van de termijnrekening. Als een termijnrekening minder dan een jaar loopt, krijg je de rente volgens het aantal dagen dat ze loopt. Door de extreem lage rentevoeten was de termijnrekening de voorbije jaren in onbruik geraakt en boden banken die niet meer actief aan voor particuliere spaarders. De spaarder was immers niet bereid zijn geld voor langere tijd vast te zetten, zonder dat daar een substantieel hogere rente was aan verbonden. Daarenboven bestond het risico om bij rentestijging vast te zitten aan een lage rente. Sinds de recente rentestijging zijn termijnrekeningen terug aan de oppervlakte gekomen en worden, zeker als het om relatief korte termijnen (tot drie jaar) gaat, door spaarders vaak als alternatief voor een spaarrekening gebruikt.

Beleggen	
Alternatieve beleggingsfondsen	Financiële activa die niet te categoriseren zijn binnen een van de conventionele beleggingscategorieën. Alternatieve beleggingen omvatten <i>private equity</i> , hedgefondsen, kunst en antiek, grondstoffen en derivaten. Onroerend goed wordt ook vaak geclassificeerd als een alternatieve belegging.
Asset class	Dit verwijst naar het type beleggingen die op de beurs verhandeld worden, zoals aandelen, obligaties, vastgoed, deposito's, cashinstrumenten en dergelijke.
Levensverzekering	Verzekeringscontract waarbij de verzekeraar zich ertoe verbindt een som geld uit te keren wanneer zich een gebeurtenis voordoet die met de verzekerde verband houdt: overlijden of leven (meestal pensioen). De uitkering van een levensverzekering geschiedt in de vorm van een kapitaalsom of een lijfrente.
AuM	<i>Assets Under Management</i> . Activa in beheer. Beheerd vermogen.
BEAMA	Het doel van de <i>Belgian Asset Managers Association</i> , de Belgische Vereniging van Asset Managers, is het ontwikkelen van de bedrijfstak en het behartigen van de belangen van haar leden, professionele vermogensbeheerders in België. (www.beama.be)
Bevek	Dit is een type van collectieve beleggingsvennootschap in België. Bevek staat voor 'Beleggingsvennootschap met veranderlijk kapitaal'. Een bevek mag beleggen in België of in het buitenland, door collectieve belegging vanuit het publiek aangetrokken kapitaal. Een bevek kan haar kapitaal verhogen zonder haar statuten te moeten wijzigen. Daarom wordt soms gesproken van een 'open' fonds.
Corporate governance	Deugdelijk bestuur: een geheel van regels voor de wijze waarop een onderneming wordt geleid, bestuurd en gecontroleerd.
CSR	<i>Corporate Social Responsibility</i> . Een vorm van ondernemen, gericht op economische prestaties, maar met respect voor de sociale kant en binnen ecologische randvoorwaarden, rekening houdende met andere belanghebbenden en de maatschappij in het algemeen.
CSRD	<i>Corporate Sustainability Reporting Directive</i> (CSRD): Een reeks Europese voorschriften voor bedrijven omtrent verslaggeving.
Desinvesteren	<i>Divestment</i> . De verwijdering van aandelen, obligaties of beleggingsfondsen die als onethisch of moreel twijfelachtig worden beschouwd. Door divestment campagnes op te zetten wordt getracht de geldstroom naar specifieke bedrijven of sectoren droog te leggen om een politiek of maatschappelijk probleem onder de aandacht te brengen.
Duurzaam beleggen	Duurzaam beleggen wordt ook wel verantwoord beleggen of ethisch beleggen genoemd. Bij deze vorm van investeren kijkt men niet alleen naar financiële aspecten. Minstens zo belangrijk is hoe een bedrijf presteert op het gebied van mens, milieu en duurzaam ondernemen.
Duurzame fondsen	Duurzame beleggingsfondsen of ICB's kunnen gedefinieerd worden als beleggingsfondsen die expliciet, systematisch en gebalanceerd maatschappelijke (sociale, ecologische ...) criteria hanteren bij het selecteren van de waarden waarin wordt geïnvesteerd. Bij een fonds dat duurzaam belegt, worden de middelen geïnvesteerd in ondernemingen die bepaalde ethische normen hanteren.
ECB	De Europese Centrale Bank (ECB) beheert de euro en voert het economisch en monetair beleid van de EU. Het hoofddoel is te zorgen voor prijsstabiliteit en aldus de economische groei en het creëren van werkgelegenheid te versterken.
Engagement	Met 'engagement' wordt 'betrokkenheid' bedoeld. Dit houdt in dat de vermogensbeheerder het gesprek aangaat met bedrijven waarin wordt belegd. Die gesprekken gaan over een verbetering van prestaties op het vlak van milieu, maatschappij en ondernemingsbestuur.
ESG	Dit is een afkorting van ' <i>environmental</i> (milieu), <i>social</i> (sociale) & <i>governance</i> (bestuur)' factoren. Ze worden beschouwd als de drie belangrijkste gebieden voor de extra financiële analyses voor beleggingen.

ESG integratie	Dit is het integreren van ESG parameters binnen een traditionele investeringsstrategie. Dergelijke fondsen zijn echter niet per definitie duurzaam. Enkel indien de integratie systematisch en bindend is voor de beleggingsbeslissingen kunnen zij als duurzaam beschouwd worden.
ESMA	<i>European Securities and Markets Authority</i> : Onafhankelijke autoriteit van de EU die tot doel heeft de beleggers beter te beschermen en de stabiliteit en goede werking van de financiële markten te bevorderen.
Eurosif	Eurosif is het <i>European Sustainable Investment Forum</i> en overkoepelt een aantal Europese social investment fora. Eurosif is een pan-Europees netwerk en denktank en heeft als missie de duurzaamheid van Europese financiële markten te bevorderen. Onder de leden van Eurosif bevinden zich onder meer institutionele beleggers, financiële dienstverleners, academische instituten en onderzoeksinstituten. (www.eurosif.org)
FairFin	Fairfin is een NGO die campagne voert tegen onverantwoorde en schadelijke investeringen van banken en pleit voor duurzame investeringen. De naam FairFin verwijst naar de overtuiging dat geld de motor kan zijn voor een faire maatschappij, waarin het uiteindelijk om meer dan geld draait. (www.fairfin.be)
Febelfin	De Belgische Federatie van het Financiewezen is de overkoepelende federatie voor de Belgische financiële sector. (www.febelfin.be)
Fiduciaire verantwoordelijkheid	Een fiduciair beheerder mag eigenbelang niet boven het belang van de opdrachtgever stellen, en mag geen profijt halen uit de fiduciaire rol. Pensioenfondsen houden uiteraard al rekening met financiële factoren. Maar meer en meer worden indicatoren op gebied van goed ondernemingsbestuur, milieu en mensenrechten en sociale verhoudingen in het oog gehouden: de zgn. ESG-factoren. Verantwoord beleggen kan bijdragen aan de primaire doelstelling om te zorgen voor een goed en betrouwbaar pensioen op de lange termijn. Duurzaam beleggen kan onderdeel zijn van fiduciaire verantwoordelijkheid.
Forum ETHIBEL	Onderzoeks- en adviesbureau voor duurzaam beleggen en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Voert als sociaal-ethisch revisor ook audits uit voor financiële en niet-financiële producten en biedt maatwerk aan om portefeuilles van institutionele investeerders te verduurzamen. (www.ethibel.org)
FSMA	De autoriteit voor financiële diensten en markten streeft naar een eerlijke en correcte behandeling van de financiële consument en naar integere financiële markten. (www.fsma.be)
Fund of funds	Beleggingsfondsen die op hun beurt in meerdere andere beleggingsfondsen beleggen. Ook dakfonds genoemd.
Gestructureerd product	Dit is een beleggingsproduct met vaste looptijd waarvan het rendement via afgeleide producten, gekoppeld is aan bepaalde onderliggende activa: bijvoorbeeld een korf van aandelen, fondsen, indices, e.a. Er bestaan heel wat verschillende structuren en elk gestructureerd product heeft specifieke eigenschappen. Zo zijn er gestructureerde producten die 100% kapitaalbescherming bieden op de eindvervaldag en zijn er die slechts gedeeltelijk of helemaal geen kapitaalbescherming bieden.
GIIN	<i>Global Impact Investing Network</i> : een non-profitorganisatie die ernaar streeft de schaal en doeltreffendheid van impactinvesteren te vergroten.
Green Deal	Een reeks door de Europese Commissie voorgestelde beleidsinitiatieven met als doel Europa tegen 2050 klimaatneutraal te maken.
ICB	De afkorting “ICB’s” verwijst naar de Instellingen voor Collectieve Belegging.
ILO	<i>International Labour Organisation</i> : Een organisatie die regeringen, werkgevers en werknemers uit 187 lidstaten bijeenbrengt om arbeidsnormen vast te stellen, beleid te ontwikkelen en programma’s uit te werken ter bevordering van correct werk voor alle vrouwen en mannen.

Index	Een groep aandelen die gebruikt wordt om een sector, een aandelenmarkt of een economie te evalueren. Een beursindex is een belangrijke indicator voor het bepalen van de prestaties van een markt. Een index kan ook als benchmark fungeren om beleggingsprestaties van een portefeuille of van een vermogensbeheerder te meten.
Impactbeleggen	Beleggen met een financieel en (bewezen of meetbaar) maatschappelijk rendement. Het gaat nog iets verder dan maatschappelijk verantwoord of duurzaam beleggen.
Institutionele beleggers	Institutionele investeerders zijn instellingen die de beschikking krijgen over gelden die ze moeten beleggen en de taak op zich te nemen die namens klanten of begunstigen grote bedragen te beheren en te beleggen, meestal met een gemeenschappelijk doel. Het gaat bijvoorbeeld over pensioenfondsen, stichtingen of lokale overheden.
Levensverzekering	Een levensverzekering is een verzekering die 2 soorten risico's kan dekken: overlijden en overleven (gewoonlijk het pensioen). De uitkering van de levensverzekering gebeurt in de vorm van kapitaal of van rente.
Microfinanciering	Een geheel van financiële diensten en producten die mensen van het traditionele financiële systeem zijn uitgesloten, in staat stellen hun economische activiteit te creëren of ontwikkelen.
MiFID II	<i>Markets in Financial Instruments Directive</i> . Een door de Europese regelgever opgelegde richtlijn voor de handel in financiële instrumenten, die ook beoogt de consument (spaarder, belegger) te beschermen.
MVI	Maatschappelijk Verantwoord Investeren.
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.
Notes	Verhandelbare leningen met een korte looptijd.
Obligatie	Obligaties zijn verhandelbare schuldbewijzen die deel uitmaken van een grotere lening uitgegeven door een onderneming of de overheid. Bekend zijn de staatsleningen die via obligaties geld uit de markt haalden om het financieringstekort van de overheid te financieren.
Obligatiefonds	Beleggingsfonds dat in obligaties belegt.
PAI	<i>Principal Adverse Impact</i> : Negatieve, wezenlijke of waarschijnlijk wezenlijke effecten op duurzaamheidsfactoren die worden veroorzaakt, verergerd door of direct verband houden met beleggingsbeslissingen en beleggingsadvies die door een rechtspersoon worden uitgevoerd.
<i>Private equity</i>	Dit betekent letterlijk 'privaat vermogen' en staat tegenover ' <i>public equity</i> ', investeringen in publieke, beursgenoteerde bedrijven. <i>Private equity</i> is risicodragend vermogen voor de financiering van niet-beursgenoteerde ondernemingen of projecten.
Prospectus	Publicatie waarin een beleggingsfonds zijn doelstelling omschrijft en welke beleggingsstijl het hanteert.
<i>Proxy voting</i>	Letterlijk betekent dit stemmen bij volmacht. Het uitoefenen van stemrechten verbonden aan beleggingen kan deel uitmaken van 'actief vermogensbeheer'.
Rendement	Het positieve of negatieve resultaat dat een beleggingsfonds, vermogensbeheerder of verzekeringsmaatschappij behaalt met zijn beleggingen.
Risicospreiding	Het aanhouden van aandelen in verschillende bedrijven en/of verschillende bedrijfstakken of beleggingsvormen, om het risico van koersfluctuaties te beperken.
Screening	Beleggingsportefeuilles kunnen worden gescreend op negatieve en positieve criteria. Vaak gaat men na welke producten en processen in strijd zijn met (inter-)nationale afspraken en verdragen. Vervolgens sluit men deze ondernemingen uit van de beleggingen. Screening kan ook betekenen dat een belegger kijkt welke ondernemingen zich positief onderscheiden op bepaalde thema's.
SFDR	Sustainable Finance Disclosure Regulation.
SRI	<i>Socially Responsible Investment</i> , Maatschappelijk Verantwoord Investeren.

Taxonomie	De taxonomie lijst de economische activiteiten en hun vereiste prestatiecriteria op. Zo kan de belegger nagaan in welke mate zij reëel bijdragen tot een van de zes ecologische doelstellingen die werden geïdentificeerd, met name: 1. het matigen van klimaatverandering; 2. de aanpassing aan klimaatverandering; 3. het duurzame gebruik en de bescherming van waterbronnen en de rijkdommen van de zee; 4. de omslag naar een circulaire economie, afvalvermindering en recyclage; 5. het voorkomen en beperken van vervuiling; 6. de bescherming van gezonde ecosystemen. Het gaat niet om de lijst van activiteiten die automatisch onder duurzame financiën vallen. Dit zijn eerder selectiecriteria, die afhankelijk zijn van de economische activiteit, volgens een controleproces dat in vier stappen verloopt: 1. Een aanzienlijke bijdrage leveren tot een van de zes doelstellingen die de Europese autoriteiten hebben geïdentificeerd 2. Geen andere ecologische doelstellingen ondermijnen 3. In regel zijn met de minimumvereisten inzake maatschappelijk welzijn (met name de belangrijke conventies rond arbeidsrecht van de Internationale Arbeidsorganisatie). 4. Voldoen aan de technische selectiecriteria.
UN Global Compact	Initiatief van de Verenigde Naties dat in 2000 gelanceerd werd om maatschappelijk verantwoord gedrag van bedrijven wereldwijd aan te moedigen. UNGC roept bedrijven op hun strategieën en activiteiten af te stemmen op tien universele beginselen met betrekking tot mensenrechten, internationale arbeidsnormen, het milieu en corruptiebestrijding.
Vermogensbeheerder	Een professionele beheerder van vermogens voor organisaties en/of vermogende particulieren. Vermogensbeheerders leunen vaak aan bij een bank of een financiële instelling. Maar zij kunnen ook een onafhankelijke organisatie zijn.
Wet Mahoux	De Belgische Wet Mahoux verbiedt het financieren van de productie, het gebruik en het bezit van anti-persoonsmijnen, submunitie en verarmd uranium.¹⁰⁰ Deze wapens berokkenen buitenproportioneel veel schade. Ook na het beëindigen van een conflict kunnen ze nog steeds schade veroorzaken en maken ze geen onderscheid tussen strijdkrachten en burgers. Daarom zijn ze verboden door het internationaal humanitair recht. De tekst bepaalt concreet dat iedere instelling die (on)rechtstreeks een onderneming financiert waarvan de activiteit of nevenactiviteit (van zowel moeder- als dochterondernemingen) bestaat uit de productie, het gebruik, het bezit of de handel van bovengenoemde wapens, strafrechtelijk verantwoordelijk is. Financiële instellingen zijn verplicht te specificeren dat financiering niet gebruikt mag worden voor deze activiteiten en dat onderliggende bedrijven die hierin betrokken zijn, de middelen niet mogen ontvangen. Wanneer een bedrijf financiering aanvraagt voor activiteiten in België, moet het verklaren dat de in België toegekende kredieten niet bestemd zijn voor buitenlandse filialen betrokken in zulke activiteiten. De Wet Mahoux is niet van toepassing op beleggingsinstellingen waarvan het beleggingsbeleid, overeenkomstig hun statuten of beheersreglement, tot doel heeft de samenstelling te volgen van een welbepaalde aandelen- of obligatie-index. Deze producten zijn bij het publiek bekend als trackers of ETF's.

¹⁰⁰ <http://www.ejustice.just.fgov.be/eli/wet/2007/03/20/2007003169/staatsblad> en <http://www.ejustice.just.fgov.be/eli/wet/2009/07/16/2009003286/staatsblad>

Wikifin	Wikifin is een portaalsite die helpt bij het nemen van financiële beslissingen. De website stelt op een onafhankelijke manier informatie ter beschikking van de consument. Het betreft het programma financiële educatie van de FSMA. (www.wikifin.be)
---------	--

Pensioensparen

Het Belgische pensioensysteem	Het Belgische pensioensysteem rust op vier pijlers: I. Het wettelijk pensioen, betaald door de overheid. II. Het aanvullend pensioen aangeboden door werkgevers aan hun werknemers: collectieve verzekering of een pensioenfonds. III. Het aanvullend persoonlijk sparen: pensioensparen en langetermijnsparen met fiscaal voordeel. IV. Het individueel sparen, in welke vorm dan ook, zonder fiscaal voordeel, variërend van spaarrekeningen tot vastgoedbeleggingen. Soms ook wel vijfde pijler genoemd.
Pensioenspaarproducten	Dit zijn investeringsproducten met oog op aanvulling op wettelijk pensioen met een fiscaal voordeel. Dit kan via een verzekeringsproduct of een pensioenspaarfonds.
Tak 21-verzekeringsproduct	Een tak 21-verzekeringsproduct is een spaarverzekering met gegarandeerd rendement. De tak 21-producten vallen in principe wel onder de garantie van het Garantiefonds. ¹⁰¹
Tak 23-verzekeringsproduct	Levensverzekeringscontracten kunnen ook tak 23-producten zijn. Deze hebben een hoger risicoprofiel omdat ze ook aandelen in hun portefeuille opnemen. Het resultaat op jaarbasis hangt af van de situatie op de financiële markten en kan positief of negatief zijn. Voor een pensioenspaarfonds en voor tak 23-producten geldt geen garantie van het Garantiefonds.
Pensioenspaarfonds	Een pensioenspaarfonds is een fonds gebaseerd op een obligatie zodat de opbrengst afhangt van hun evolutie op de beurs. Voor een pensioenspaarfonds en voor tak 23-producten geldt geen garantie van het Garantiefonds.

Privaat bankieren

Discretionair beheer	Bij discretionair beheer krijgt de fondsbeheerder na bespreking met de klant een mandaat om zelfstandig investeringen te selecteren in naam van de klant.
Adviesmandaten	Hier geeft de fondsbeheerder advies aan de klant, maar de finale beslissing ligt bij de klant.
Execution-only mandaten	Bij dit soort mandaat kiest de klant zelf de beleggingen en treedt de private bank enkel als broker op. Dit is uiteraard de kleinste pool in onze studie, gezien dit type mandaat niet beïnvloed wordt door het algemene (al dan niet duurzame) investeringsbeleid op niveau van de bank.

¹⁰¹ <https://garantiefonds.belgium.be/nl>

Dankwoord

Het is steeds onze insteek voor deze studie om te werken met een stabiele methodologie en kritische blik.

Daar draagt de samenwerking met **Universiteit Antwerpen** zeker toe bij. Veel dank aan **Luc Van Liedekerke** om telkens bereikbaar te zijn en feedback te geven waar nodig.

Daarbij de steun krijgen van het **FIDO** (Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling) geeft vertrouwen en de mogelijkheid om deze ERSIS-studie nog breder, zowel Nederlandstalig als Franstalig, te verspreiden. Dank aan **Dieter Vander Beke** die het belang ziet van dit onderzoek en extra domeinen aangeeft waar data-analyse op termijn belangrijk is voor de sector en de overheid.

Zonder de cijfergegevens die we ontvingen van de **financiële instellingen** zou deze studie niet volledig zijn. Dank aan de banken en vermogensbeheerders die responsief reageerden op onze vragen naar de cijfers en bijkomende toelichting. In alfabetische volgorde gaat het om:

ABN AMRO MeesPierson, AG Insurance, Belfius AM, Candriam, CapitalAtWork, Comgest, Degroof Petercam Bank en DPAM, Delen Private Bank en CADELAM, DNCA, Econopolis, Eleva Capital, Ethias, Funds For Good, Granahan, IFP Investment Management, Incofin IM, ING Solutions IM, Invesco, Janus Henderson, KBI GI, Leo Stevens & Cie, Nagelmackers, Nordea IF, P&V, Puilaetco, Triodos Bank, Triodos IM, UBP, vdk bank en Xerius.

Daarnaast dank aan **PensioPlus** om te kunnen verwijzen naar hun onderzoeksresultaten m.b.t. hun expertise. Ook bedankt aan alle labels die data met ons hebben gedeeld: FNG Siegel, Label ISR, LuxFLAG, Towards Sustainability-label, Umweltzeichen Sustainable Finance, Ecolabel en Nordic Swan Ecolabel. En we apprecieerden de interviews met **Inclusio** en **Fair Ground Brussels** die ons bijkomende inzichten gaven wat betreft betaalbare huisvesting.

Ik wil graag ook iedereen bedanken die op een of andere manier heeft meegewerkt, maar door een vergetelheid niet voorkomt in bovenstaande lijst. Mocht dit zo zijn, mijn excuses.

Kenny Frederickx,

Directeur Forum Ethibel

Deelnemers aan deze ERSIS-studie

Tabel 5: Aantal producten per respondent gesplitst volgens SFDR classificatie (2025)

	Totaal	Artikel 8	Artikel 9	Andere
AG Insurance	42	40	2	0
Belfius AM	53	53	0	0
Candriam	92	63	29	0
CapitalAtWork	7	7	0	0
Comgest	4	4	0	0
Degroof Petercam AM	60	54	6	0
Delen Private Bank / CADELAM	15	14	1	0
DNCA	4	0	4	0
Econopolis	18	17	1	0
ELEVA Capital	5	5	0	0
Ethias	13	12	0	1
Funds For Good	7	3	4	0
Granahan	1	1	0	0
Incofin IM	3	0	3	0
ING Solutions IM	8	7	1	0
Invesco	3	3	0	0
Janus Henderson	46	43	3	0
KBI GI	5	5	0	0
Leo Stevens & Cie	3	3	0	0
Nordea	25	24	1	0
P&V	36	36	0	0
Triodos IM	7	0	7	0
UBP	12	9	3	0
vdk bank	5	2	3	0
Xerius	1	0	1	0
Totaal	475	405	69	1

Bron: Gegevens verzameld door Forum Ethibel.

Documentbeschrijving

Titel

**Duurzaam Sparen en Beleggen in België:
Actualisatie tot 2025 en nieuwe trends en inzichten**

Deze studie werd uitgevoerd vanuit een samenwerking tussen FIDO, de Universiteit Antwerpen en Forum Ethibel.

Samenstellers

Forum Ethibel vzw en Universiteit Antwerpen

Sophie Brassinne de La Buissière, , Jérôme Voglaire, Alderik Scheirlinckx, Arno Van Audenhove, Nora Karmaoui, Julien Van den Broeck, Luc Van Liedekerke, Kenny Frederickx

Wijze van refereren

Brassinne de La Buissière, S., Voglaire, J., Scheirlinckx, A., Van Audenhove, A., Karmaoui, N. Van den Broeck, J., Van Liedekerke, L., Frederickx, K. (2026), Duurzaam Sparen en Beleggen in België: actualisatie tot 2025 en nieuwe trends en inzichten; studie uitgevoerd in samenwerking met FIDO en Universiteit Antwerpen, ERSIS, ERSIS/2026/, Forum ETHIBEL vzw.

Verantwoordelijke uitgever

Kenny Frederickx, Vooruitgangstraat 333/7, 1030 Brussel

Vragen in verband met dit rapport

Forum Ethibel
Vooruitgangstraat 333/7
1030 Brussel
Tel: 02/206 11 11
ersis@ethibel.org

Foto's: © AdobeStock

Layout

Van der Poorten

